

POTENCIJALI RURALNOG RAZVOJA OPĆINE DRNJE

Zlatar, Zoran

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Križevci college of agriculture / Visoko gospodarsko učilište u Križevcima**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:185:165965>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-27**

Repository / Repozitorij:

[Repository Križevci college of agriculture - Final thesis repository Križevci college of agriculture](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

REPUBLIKA HRVATSKA
VISOKO GOSPODARSKO UČILIŠTE U KRIŽEVCIMA

Zoran Zlatar, bacc. ing. agr.

POTENCIJALI RURALNOG RAZVOJA OPĆINE DRNJE

Završni specijalistički diplomski stručni rad

Križevci, 2020.

REPUBLIKA HRVATSKA
VISOKO GOSPODARSKO UČILIŠTE U KRIŽEVCIMA

Specijalistički diplomski stručni studij

Menadžment u poljoprivredi

Zoran Zlatar, bacc.ing.agr.

POTENCIJALI RURALNOG RAZVOJA OPĆINE DRNJE

Završni specijalistički diplomski stručni rad

Povjerenstvo za obranu i ocjenu završnoga rada:

1. dr.sc. Kristina Svržnjak, prof.v.š., predsjednica povjerenstva i članica
2. dr.sc. Sandra Kantar, v.pred., mentorica i članica
3. dr.sc. Silvije Jerčinović, v.pred., član

Križevci, 2020.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
2. PREGLED LITERATURE	2
2.1. Ruralno područje općenito	2
2.2. Ruralni razvoj.....	3
2.2.1. Ruralni razvoj i mogućnosti.....	3
2.2.2. Ruralni turizam	5
2.3. Općina Drnje.....	6
2.3.1. Smještaj	6
2.3.2. Stanovništvo	8
2.3.3. Prirodne osobitosti	10
2.3.4. Kulturne i povijesne znamenitosti	11
2.3.5. Pregled institucija, udruga i društava u Drnju	13
2.3.6. Osnovne gospodarske aktivnosti.....	13
3. MATERIJALI I METODE RADA	16
4. REZULTATI I RASPRAVA	17
4.1. Rezultati intervjua	17
4.1.1. Opis organizacije ispitanika s potencijalnim utjecajem na razvoj Općine Drnje.....	18
4.1.2. Potencijali razvoja Općine Drnje s naglaskom na mogućnost razvoja ruralnog turizma	19
4.1.3. Uloga organizacije u ruralnom razvoju Općine Drnje	24
4.1.4. Očekivanja.....	30
4.1.5. Prijava organizacija na projekte ruralnog razvoja	32
4.1.6. Rasprava o rezultatima intervjua.....	37
4.2. Rezultati anketnog istraživanja.....	38
4.2.1. Rasprava o rezultatima anketnog istraživanja	53

5. ZAKLJUČAK	56
6. POPIS LITERATURE.....	58
POPIS SLIKA	60
POPIS TABLICA	60
POPIS GRAFIKONA	60
POPIS PRILOGA	61
PRILOG 1. UPITNIK O DRUŠTVENO-PODUZETNIČKIM IDEJAMA U DRNJU	61
PRILOG 2. PITANJA IZ INTERVJUA.....	69

1. UVOD

Ruralna područja zauzimaju veliki udio u ukupnom teritoriju Republike Hrvatske te su oduvijek imala važnu ulogu u razvoju države i društva. Danas su, na žalost, ta područja obilježena negativnim socio-demografskim kretanjima seoske populacije iz sela u gradove čime se narušava prostor sela i seoski identitet, a ta bi se kretanja mogla umanjiti kada bi se ruralni prostori oplemenili novim sadržajima i djelatnostima i kako bi se iskoristile sve mogućnosti.

Ruralni je razvoj od neprocjenjive važnosti za sva ruralna područja Republike Hrvatske zato što stavlja naglasak na integralni razvoj i njime se pokušavaju identificirati i iskoristiti potencijali svakog specifičnog ruralnog područja. Isto tako, ruralni razvoj kao koncept i razvojnu praksu treba analizirati i na malim ruralnim zajednicama kao što je primjerice Općina Drnje koja se smjestila u Koprivničko-križevačkoj županiji i sastoji se od naselja Drnje, Botovo i Torčec.

Cilj ovoga rada je prikazati mogućnosti razvoja ruralnog područja Općine Drnje na dvije razine: putem analize stavova i planova stanovnika Drnja, te analize stavova i mišljenja predstavnika lokalne vlasti i gospodarstvenika koji su važni za Drnje.

Predmet istraživanja su sadašnji i budući potencijali ruralnog razvoja Općine Drnje u društvenoj i ekonomskoj perspektivi koji će u ovom radu biti opisani, istraženi i analizirani putem kvalitativne (intervju) i kvantitativne (anketa) metode uz korištenje raspoloživih dokumenata, strategija i planova razvoja Općine. Na taj način u radu će se obrazložiti argumentacija za dvije hipoteze koje čine okosnicu rada:

1. Stanovnici Općine Drnje vide potencijale ruralnog razvoja u konkretnim poduzetničkim idejama.
2. Donositelji odluka za Općinu Drnje vide potencijale ruralnog razvoja s aspekta svojeg zanimanja.

Koliko je autoru rada poznato, dosad nisu napravljena istraživanja o potencijalima razvoja Općine Drnje s aspekta stavova stanovnika, gospodarstvenika i predstavnika vlasti stoga je svrha rada dobivenim rezultatima pomoći Općini Drnje u daljnjem programiranju ruralnog razvoja.

2. PREGLED LITERATURE

U ovom će se radu istražiti mogućnosti ruralnog razvoja Općine Drnje te će se u ovome poglavlju prikazati pojmovni i teorijski dio rada.

2.1. Ruralno područje općenito

Ruralni je prostor vrlo teško definirati pa ga se općenito ističe kao onaj prostor koji stoji u opreci prema urbanom prostoru. Različiti autori nude različite kriterije prema kojima se može odrediti što je to ruralni prostor. Primjerice, tako su ruralna područja (Lukić, 2010: 52):

- a) ona u kojima je u sadašnjosti ili bližoj prošlosti bio dominantan ekstenzivan način iskorištavanja zemljišta, posebice putem poljoprivrede i šumarstva,
- b) ona u kojima dominiraju mala naselja nižeg stupnja centraliteta s izraženom povezanošću izgrađenog i prirodnog pejzaža te koja većina lokalnog stanovništva smatra ruralnima,
- c) ona koja potiču životni stil što počiva na kohezivnom identitetu temeljenom na uvažavanju okoliša i vlastitog života kao dijela jedne cjeline“.

Razlikuju se sociokulturne i deskriptivne definicije ruralnosti. Deskriptivne definicije nastale su iz ideje da se može odrediti precizna granica između ruralnih i urbanih područja, a ta granica počiva na nizu mjerljivih socijalnih, ekonomskih i fizionomskih obilježja. Sociokulturne definicije pak ruralno društvo definiraju kroz vrijednosti, načina organizacije, obrazaca ponašanja te socijalnih i kulturnih posebnosti lokalnog stanovništva (Lukić, 2010: 57).

Prema Rogiću (2002:346) sve do 20. stoljeća, hrvatsko seosko pučanstvo predstavljalo je najbrojniju skupinu hrvatskih stanovnika. Na početku 20. stoljeća, u Hrvatskoj je oko 40 % hrvatskog seoskog pučanstva. Iako je to relativno velik postotak, problem je što je seosko pučanstvo staro, nema dovoljno kompetencija za razvoj i inovacije, ima emigracijsku sklonost i nedostaje mu poduzetničkog duha.

Budućnost hrvatskoga sela ima tri mogućnosti. U prvoj, selo se promatra kao socijalni azil. „Bitna odrednica sela u ovom scenariju je njegova uloga azila za stare, nemoćne, i one odbjegli s gradskog područja, zbog manjka motiva ili perspektive“ (Rogić, 2002: 355). Već je velik dio seoskih područja u Hrvatskoj organiziran kao socijalni azil budući da prevladava starije, neinovativno stanovništvo koje ne može dovesti do većih razvojnih promjena (Rogić, 2002: 355).

Drugi je scenarij da selo postane pomoćna adresa u subregionalnoj alokaciji industrije. U tom je scenariju selo zamišljeno kao važna odrednica industrijalizacije subregije i mikroregije

te je stanovništvo s ruralnih područja uključeno u industrijalizaciju. Seoska domaćinstva tako postaju mješovita jer se seosko stanovništvo bavi industrijom (Rogić, 2002: 356-357).

Treći je scenarij razvoja postmoderno selo. „Njegov su temelj, naznačeno je, razlike u konstituciji proizvodnog sklopa; navlastiti socijalni i kulturni identitet; te regulativna ideja zavičajnosti u oblikovanju teritorijalnog ponašanja“ (Rogić 2002: 358). Problem je što je samo manjina stanovnika seoskih prostora spremna poduprijeti takav scenarij, a radi se uglavnom o mlađem seoskom stanovništvu.

2.2. Ruralni razvoj

Budući da je veći dio teritorija Republike Hrvatske ruralno područje, važno je istaknuti mogućnosti razvoja ruralnog područja s osobitim naglaskom na ruralni turizam zato što Općina Drnje ima brojne turističke potencijale.

2.2.1. Ruralni razvoj i mogućnosti

„Modernizacija je proces, nastojanje da se prevlada aktualno stanje, da se poboljšaju postojeće prilike, da se iz raspoloživih ljudskih mogućnosti i endogenih razvojnih izvora dobije što više, da se poboljša ukupna kvaliteta života, obrazovanost, kultura, materijalni standard“ (Štambuk 2014: 18). Ruralni svijet poveznica je modernog i tradicionalnog svijeta. Seosko lokalno stanovništvo sporo prihvaća promjene koje dolaze. Neovisno o brzini kojom se provodi, modernizacija označava prelazak s tradicionalnog načina života u tradicionalnom društvenom uređenju na moderan način života u modernom društvenom uređenju. Seosko stanovništvo oprezno prihvaća promjene, nerazvijenije je od gradskog (Štambuk 2014: 18).

Prema Štambuk (2014:19), modernizacija u ruralnoj Hrvatskoj nije dostigla razvojni stupanj na kojemu bi ruralno područje bilo osposobljeno za samorazvoj. Nekadašnja gospodarska osnovica doživjela je slom, a „...socijalna i gospodarska krhkost sela dovela je do neplaniranih i nepripremljenih preseljenja u gradove ili na njihove rubove“.

U Hrvatskoj je gotovo pola stanovništva vezano za seoska naselja i poljoprivrednu djelatnost. Dio stanovnika živi na selu i obrađuje zemlju, a dio stanovnika je naslijedilo zemlju na selu pa pokušava na neki način nastaviti s tradicijom bavljenja poljoprivredom.

Prema istoj autorici (Štambuk, 2014:13) razvojne mogućnosti hrvatskoga sela nisu iskorištene budući da zbog nerazvijenosti, nedovoljne razvijenosti ili neadekvatne razvijenosti, razvoj sela ni u jednome trenu nije uspio doći na prihvatljivu razinu. Selo je u Hrvatskoj u sjeni

gradova te nije uspjelo postati dobar alternativni životni i radni izbor. Grad u Hrvatskoj u potpunosti dominira nad selom.

Kada se uzimaju u obzir mogućnosti na razvoj sela, potrebno je voditi brigu o tri faktora (Štambuk, 2014: 82):

1. Razvoj mora valorizirati prostor; prirodno, gospodarsko, kulturno, naseljsko i sve druge vrste nasljeđa.
2. Razvoj ne smije proizvoditi negativne ekološke i druge učinke.
3. Razvoj mora biti socijalno održiv što znači da socijalnu seosku zajednicu mora učiniti sposobnom da se sama bori za razvoj.

No, prema Čavracu (2003: 72-73) Hrvatska bi mogla usvojiti model ruralnog razvoja koji ne bi počivao na ideji da su ruralna područja zastarjela, nekonkurentna i neprivlačna, već bi se bazirao na ideji da brojna ruralna područja posjeduju konkurentsku prednost. Ta konkurentska prednost ruralnog prostora dolazi iz činjenice da se ruralna područja nisu promijenila i prilagodila, nego su zadržala svoja primarna obilježja. Ideja istog autora je da se takozvane slabosti hrvatskoga sela pretvore u njegove jake strane. Mnogobrojna ruralna mjesta u Hrvatskoj još uvijek sadrže obilježja nužna za održivi razvoj. Ruralni bi se održivi razvoj trebao temeljiti na sačuvanim elementima hrvatskih sela jer posjetitelji vole doživjeti ruralno područje.

Ruralni razvoj i održivi razvoj dva su neraskidiva pojma. Ruralni je razvoj oblik razvoja koji naglašava potrebu očuvanja prirode, osobito neobnovljivih prirodnih resursa te očuvanja tih resursa za buduće generacije. On se ne može odvijati na kratak rok budući da se mora voditi briga o potrebama novih generacija. Ruralni su prostori u prošlosti funkcionirali po principu ruralnog razvoja pa je održivost u srži ruralnog prostora i ruralnog razvoja (Čavrac 2003: 73).

Program ruralnog razvoja podrazumijeva tri dugoročna strateška cilja:

1. Konkurentna i održiva poljoprivredna proizvodnja integrirana u europske okvire,
2. Razvijeno ruralno gospodarstvo s trendom povećanja zaposlenosti, proizvodnja visokokvalitetne hrane, razvoj nepoljoprivrednih gospodarskih aktivnosti u ruralnim područjima,
3. Održivo korištenje raspoloživih prirodnih potencijala u funkciji osiguravanja ruralnih područja kao sigurnog i privlačnog mjesta za život i rad¹.

---

¹ <https://mint.gov.hr/UserDocsImages/arhiva/Mogucnosti%20financiranja%20ruralnog%20turizma.pdf>

2.2.2. Ruralni turizam

Ruralni je turizam važna komponenta ruralnog razvoja budući da, osim financijskih sredstava koja dolaze s posjetiteljima, pozitivno utječe na izgradnju ruralne infrastrukture, obrazovanje stanovništva, otvaranje novih radnih mjesta u ruralnom prostoru i slično.

Ruralni se turizam u Hrvatskoj počeo razvijati u 90-im godinama prošloga stoljeća, a najveći razvitak počeo je doživljavati od 1995. godine kada je na inicijativu Ministarstva turizma Republike Hrvatske pokrenut niz akcija i aktivnosti vezanih za razvoj ruralnog turizma. Dva su važna razdoblja za razvoj ruralnog turizma u Hrvatskoj:

1. Od 1995. do 1999. godine,
2. Od kraja 2003. i početka 2004. godine.

U prvome razdoblju objavljen je nacionalni program Razvoj maloga i srednjega poduzetništva u turizmu, s naglaskom na održivi razvoj turizma u ruralnom prostoru, a nakon toga je, što se tiče razvoja ruralnog turizma, uslijedila stanka. Krajem 2003. i početkom 2004. godine hrvatski se resori poljoprivrede i turizma značajnije pokreću i kreću se baviti ruralnim prostorom te gospodarskim aktivnostima koje se javljaju u ruralnim prostorima (Ružić i Demonja, 2013: 47).

Ruralna su područja turistički zanimljiva još od davne prošlosti kada su posjetitelji putovali na Olimpijske igre, u proročišta i tamo gdje su se nalazili ljekoviti izvori. U srednjem vijeku ljudi su putovali na hodočašća i u lovne pohode u ruralna područja. Danas ruralna područja zanimaju turiste zbog brojnih mogućnosti zabave i razonode (Ružić i Demonja 2013: 45-46).

Prema Bartoluci i sur. (2018: 73) danas se za razvoj ruralnih područja na razini Europske unije izdvajaju velika financijska sredstva. Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj raspolaže sredstvima kojima se potiče ruralni razvoj. „U prethodnom financijskom razdoblju, od 2007.-2013., programu je namijenjeno 96,4 milijarde eura. U novom financijskom razdoblju, 2014.- 2020., predviđeni proračun za poljoprivredni program i ruralni razvoj iznosi 95,57 milijardi eura, što je 24,4% od ukupnog proračuna“.

Dio sredstava namijenjen je i za poticanje razvoja turizma u ruralnim područjima. Kroz Program ruralnog razvoja 2014.-2020. ukupno je predviđeno 2,383 milijardi eura, a Republici Hrvatskoj iz EAFRD fonda namijenjeno je 2,026 milijardi eura. Postoji 20 mjera EAFRD programa 2014.-2020., a dvije od tih mjera namijenjene su razvoju ruralnog turizma:

1. M6 – Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja i mjera,

2. M7 – Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima.

Republika Hrvatska trenutno provodi Strategiju razvoja turizma do 2020. godine (NN 55/2013) u kojoj je navedeno da su ruralni i planinski turizam proizvodi s izraženom perspektivom razvoja te se iznosi sadašnje stanje u hrvatskom ruralnom turizmu; „Procjenjuje se da ruralni turizam, uključujući i planinska područja, sudjeluje u ukupnim međunarodnim putovanjima s udjelom od oko 3%, uz godišnji rast od oko 6%. Suočena s nerazvijenom domaćom potražnjom i nepoticajnim okruženjem, hrvatska se ponuda ruralnog turizma razvija izuzetno sporo. Iznimka je samo Istra, a donekle i Osječko-baranjska županija. Što se planinskog turizma tiče, postojeći planinski centri poput Bjelolasice, Platka i Begova Razdolja nisu do sada napravili veće iskorake prema cjelogodišnjem poslovanju“.

2.3. Općina Drnje

Općina Drnje jedna je od općina u Koprivničko-križevačkoj županiji. Dobro je povezana s Koprivnicom, glavnim gradom Koprivničko-križevačke županije. Ima bogatu povijest, raznolik biljni i životinjski svijet te kvalitetnu osnovu za ruralni razvoj.

2.3.1. Smještaj

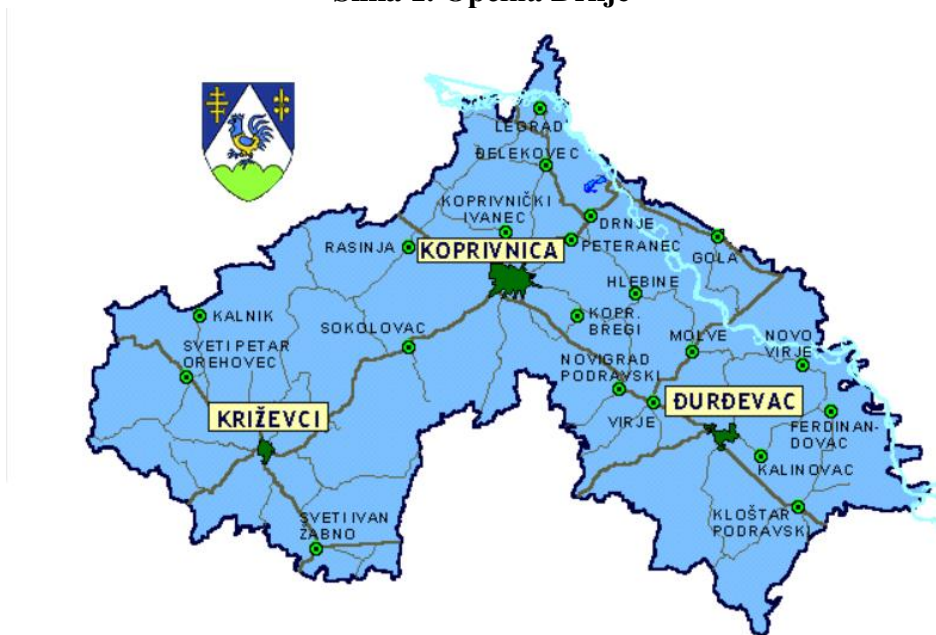
Da bi se govorilo o Drnju kao općini važno ju je definirati kao organizacijsku jedinicu: „Općina je jedinica lokalne samouprave koja se osniva, u pravilu, za područje više naseljenih mjesta koja predstavljaju prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu, te koja su povezana zajedničkim interesima stanovništva“².

Općina Drnje nalazi se u Koprivničko-križevačkoj županiji. Unutar Općine Drnje nalaze se tri naselja: Botovo, Drnje i Torčec. Na slici 1 prikazan je položaj Općine Drnje u odnosu na ostale općine u Županiji.

---

² <https://uprava.gov.hr/print.aspx?id=12643&url=print>

Slika 1. Općina Drnje

Izvor: <https://kckzz.hr/o-zupaniji/gradovi-i-opcine/>

Općina Drnje nastala je 1993. godine kada su se raspale dosadašnje Općine Koprivnica, Križevci i Đurđevac. Općina je teritorijalno određena na Staru godinu 1992. godine kada je Sabor donio odluku kojim je u Hrvatskoj obnovljeno županijsko ustrojstvo, a osnovano je i 419 općina te 70 naselja sa statusom grada. Pritom je osnovana i Koprivničko-križevačka županija čijim je središtem proglašen grad Koprivnica (Petrić, 2000: 22). Prostor Općine smješten je na sjeveru Koprivničko-križevačke županije te zauzima površinu od 29,88 kilometara kvadratnih³, a udio u ukupnoj površini županije je 1,71 %. Osim Drnja, Botova i Torčeca, Općini Drnje pripada i mali dio katastarske općine Peteranec⁴. U tablici 1. su prikazani podaci za svaku katastarsku općinu s pripadajućom površinom.

³ Petrić navodi da je površina Općine 29,65 km². <https://drnje.hr/zanimljivosti/#povijest>

⁴ https://drnje.hr/wp-content/uploads/2018/10/Osnovni-PPUO-Drnje-Obrazlozenje_PPUO_Drnje.pdf

Tablica 1. Katastarske općine na području Općine Drnje

Katastarska općina	Površina u hektarima	%
Drnje	1.831,97	57,59%
Botovo	338,36	10,64%
Torčec	1.004,61	31,58%
dio k.o. Peteranec	6,30	0,20%
UKUPNO	3.181,24	100,00%

Izvor: https://drnje.hr/wp-content/uploads/2018/10/Osnovni-PPUO-Drnje-Obrazlozenje_PPUO_Drnje.pdf

Prema Petriću (2002: 23) Općina Drnje ima državnu granicu s Republikom Mađarskom koja se proteže duljinom od oko 3 kilometra, a ukupno čini 0,9 % granice s Republikom Mađarskom. Graniči i s općinama Đelekovec, Legrad, Koprivnički Ivanec, Gola i Peteranec.

Budući da graniči s Mađarskom i brojnim općinama, Drnje ima povoljan tranzitni položaj zbog kojega je imala veliku mogućnost razvitka, ali je zbog njega snosila i rizike. Drnjem prolazi željeznička pruga koja spaja Jadransko more i Mađarsku (Rijeka-Zagreb-Koprivnica-Drnje-Botovo-Zakany-Budimpešta) sagrađena 1870. godine. Za potrebu putovanja vlakom i razvitak željezničkog prometa sagrađena je željeznička postaja Drnje, nakon koje je sagrađena i željeznička postaja u Botovu. Željeznica se u prošlosti masovno koristila za putovanje, što je sa širenjem upotrebe autobusa i osobnih automobila dosta oslabilo.

Drnjem prolazi i međunarodna cesta Koprivnica-Drnje-Gola-Mađarska koja je uvelike dobila na važnosti nakon što je 1982. godine kod Gole otvoren međunarodni cestovni prijelaz. Važna je i regionalna cesta koja prolazi ovim područjem, a koja s Drnjem spaja Međimurje preko Đelekovca i Torčeca te ide preko Sigeca, Hlebina i Novigrada Podravskog i spaja se na podravsku magistralu. Važna je i cesta koja povezuje Drnje i Šodericu te lokalna cesta koja povezuje Torčec i Koprivnicu.

2.3.2. Stanovništvo

Popis stanovništva u Hrvatskoj posljednji je puta proveden 2011. godine, a tada je na području Općine Drnje bilo 1.865 stanovnika. Taj broj je za 13,59% manji nego broj s prethodnog popisa stanovništva iz 2001. godine. Broj stanovnika Općine Drnje tako je u 2011. prema 2001. godini u opadanju, a uskoro će se saznati rezultati novoga popisa stanovništva.

Općenito, Koprivničko-križevačka županija bilježi prirodni pad. Feletar je prikazao kretanje stanovništva Općine Drnje od 1857. do 2011. godine. Rezultati za Općinu Drnje prikazani su u tablici 2.

Tablica 2. Broj stanovnika Općine Drnje od 1857. do 2011. godine

Godina	Broj stanovnika
1857.	2227
1869.	2322
1880.	2404
1890.	2876
1900.	2717
1910.	2790
1921.	2720
1931.	2808
1948.	2591
1953.	2661
1961.	2633
1971.	2447
1981.	2363
1991.	2244
2001.	2156
2011.	1865

Izvor: izrada autora prema Feletar (2018:113)

Kao što se može vidjeti u tablici, Općina Drnje od 1961. godine do danas bilježi velik pad stanovništva. Još je 1961. godine u Drnju bilo 2633 stanovnika, dok se u 2011. godini taj broj smanjio za 1865 stanovnika. Drnje je u tome razdoblju izgubilo čak 768 stanovnika.

Feletar (2018:127) navodi da je 2011. godine bilo 624 privatnih kućanstava, ukupno je tada popisana 751 stambena jedinica, od čega je za stambeno stanovanje bilo namijenjeno 744 stana.

U Općini Drnje živi 1,61% ukupnog stanovništva Koprivničko-križevačke županije. Što se tiče nacionalnosti, 2011. godine najveći broj stanovnika Općine je hrvatske nacionalnosti, zatim slijedi romska i albanska nacionalnost. Važno je napomenuti da Drnje ima veliku romsku zajednicu. Petrić (2000:33) navodi da je rješavanje problema romskog naselja istočno od Botova i Drnja jedan od prioriteta budući da u naselju vlada loš životni standard, loši zdravstveni uvjeti te loši ekološki uvjeti. Situacija se do danas nije pretjerano mijenjala što se

toga tiče, a osim problema koje navodi isti autor, sve je jasnija potreba za konstantnim i ciljanim obrazovanjem romske populacije kako bi se uklopila u zajednicu.

Što se religijske pripadnosti tiče, 95,44% stanovnika bili su katolici, a slijede ostale vjeroispovijesti i osobe koje se ne izjašnjavaju ili se izjašnjavaju kao ateisti. U svakom kućanstvu prosječno živi 3,02 osobe.

Nezaposlenost na području Općine se smanjila u razdoblju od 2010. do 2015. godine tako da je 2010. bilo 166 nezaposlenih, a 2015. je bilo 116 nezaposlenih.

2.3.3. Prirodne osobitosti

Položaj Drnja smješten je na nekoliko kilometara udaljenosti od rijeke Drave, pozicioniran je u niskom južnodravskom poloju⁵. Zbog položaja u blizini Drave, Drnje ima određenu polojnu depresiju. Zbog toga je na ovome području u prošlosti, prije regulacije potoka i depresija, bilo mnogo močvara i niskih livadnih terena, a većina je šumskih površina ranije posječena (Petrić, 2000: 26).

Općina Drnje ima plodno tlo pogodno za razvoj poljoprivrednih djelatnosti. Zbog toga se razvoj Općine Drnje temelji na ulaganju u poljoprivredne djelatnosti i poljoprivrednu proizvodnju. Na području Drnja postoje dva osnovna tipa tla:

1. Aluvijalna karbonatna tla uz Dravu
2. Semiglejna aluvijalna karbonatna i nekarbonatna tla koja se nalaze južnije od toka Drave.

Klima ovoga područja je dobra za kvalitetnu poljoprivrednu proizvodnju. Gotovo najvažnija značajka klime ovoga područja je izražena temperaturna razlika; ljeta su vruća, a zime su hladne. Vlada umjereno topla kišna klima bez suhih razdoblja, ali ima manje padalina u ljetnom i zimskom razdoblju.

Izvorno su se na ovome području nalazile šume, ali je vegetacijski pokrov do danas gotovo u potpunosti izmijenjen. U prošlosti su dominantne bile šume hrasta lužnjaka, vrbe te karakteristično močvarno bilje. Šume su djelomično očuvane uz područje Drave budući da štite obalu od erozija. U 19. stoljeću je krenuo proces krčenja šuma kako bi se stvorilo što više poljoprivrednih područja, a taj je proces dovršen u 20. stoljeću. Na području Drnja danas se nalazi svega nekoliko šuma s nekvalitetnim vrstama drveća. Što se tiče poljoprivredne proizvodnje, proizvodi se mnogo kukuruza (Petrić 2000: 28-29).

---

⁵ Poloj je naplavna ravnica koja se nalazi uz rijeku.

U prošlosti je na području Drnja bilo mnogo potresa budući da je dio prostora općine smješten u blizini rasjeda na rubu Dravske potoline. Na širem području od 1694. do 1993. godine bilo je 55 potresa s jačinom najmanje četiri stupnja⁶.

Prirodni predjeli na području Općine Drnje su gospodarske šume, vodene površine, rijeka Drava, jezero Šoderica, vodene površine bara i mrtvica sjeveroistočno od Botova, potoci, regulirani vodotoci i područje unutar Regionalnog parka Mura-Drava. Dio Općine Drnje nalazi se unutar Regionalnog parka Mura-Drava koji obuhvaća područje vezano za ptice i ostala staništa (Drava, Šoderica) i međunarodno područje vezano za ptice (Gornji tok Drave koji se nalazi na potezu od Donje Dubrave do Terezinog polja). Jezero Šoderica je umjetno jezero koje se nalazi na području dviju općina; Legrad i Drnje. Uz jugoistočni dio jezera prolazi željeznička pruga Koprivnica-Budimpešta. Jedan dio jezera Šoderica, odnosno sjeverna obala je nasuta šljunkom te je uređeno kupalište. Tamo se nalaze i vikend kuće, ugostiteljski objekti i igralište. Prema Feletaru (2016:13) Šodericu možemo definirati kao antropogeno jezero uz rijeku Dravu nastalo uslijed eksploatacije pijeska i šljunka s površinom od oko 200 ha. Južni i zapadni dijelovi su na području općine Drnje, a ostatak je na području općine Legrad. Nastavno na Feletara, prema Petriću (2000:34) Šoderica je zona od osobitog ekološkog i gospodarskog značaja za područje Drnja. Smatra se jednim od najvažnijih predstavnika panonskog turizma na umjetnim jezerima.

Okoliš Drnja susreće se s brojnim ekološkim izazovima. Najveći problem za okoliš je razina zagađenja vode koja nastaje zbog neadekvatnog zbrinjavanja otpadnih (stajskih) voda. Općenito je na općinskom području prisutan problem otpadnih voda. Eksploatiranje nafte i zemnoga plina u blizini ovoga područja također negativno utječe na floru i faunu. Devastirano je tlo, zrak i šumski ekosustavi. Hidroenergetsko iskorištavanje Drave također je ekološki problem područja, iako donosi značajnu gospodarsku korist (Petrić 2000: 33).

2.3.4. Kulturne i povijesne znamenitosti

Na području Općine Drnje nalaze se i arheološka nalazišta, sakralne i zanatske građevine, povijesna oprema te spomen obilježja. U Registar Republike Hrvatske upisana su sljedeća kulturna dobra:

- a) Crkva rođenja Blažene Djevice Marije i župni dvor,
- b) Orgulje u Crkvi Rođenja Marijina,

---

⁶ Prema MCS ljestvici određuje se snaga potresa prema podacima o šteti.

- c) Arheološka zbirka obitelji Zvijerac,
- d) Arheološko nalazište „Torčec-Crkvišće“,
- e) Crkva sv. Stjepana Kralja.

U Općini Drnje snimana je popularna televizijska emisija Gruntovčani⁷. Gruntovčani su snimani 70-ih godina prošlog stoljeća na više lokacija u Drnju, a glumac Mladen Kestner u lokalnim je „birtijama“ pronalazio nadahnuće te je godinama bilježio dogodovštine ruralnog podravskog kraja. Iz tih su zapisa nastali Gruntovčani⁸.

Hrvoje Petrić (2012) navodi da su se na području Općine Drnje u prošlosti nalazili neki spomenici koji su u prošlosti, zbog mijenjanja vladajućih ideologija, uništeni. U središtu Drnja je 1942. godine postavljen ustaški spomenik povodom prve godine Nezavisne Države Hrvatske. Radilo se o kipu visokom 2,2 metra koji je stajao na postolju visokom 8 metara, a besplatno ga je napravio obrtnik Šimun Marković. Partizani su minirali u srušili spomenik 1945. godine, a njegove su ostatke odvezli na nepoznato mjesto.

Važno je napomenuti da je Drnje zanimljivo i u hrvatskoj dijalektologiji. Naime, Stjepan Ivšić je 1936. godine napisao raspravu Jezik Hrvata kajkavaca u kojoj je sela Torčec i Peteranec nazvao dijalektološkim problemom. Razlog tome vidi u činjenici da govor Torčeca i Peteranca akcentuacijom odstupaju od okolnih govora (Petrić 2000:48).

Područje Drnja najstarije povijesne nalaze smješta u razdoblje od oko 5000. do 4300. godine prije nove ere. Radi se o keramičkim ostacima starčevačke kulture koji su pronađeni na nalazištu Podvratnec. Kamene sjekire iz jezera Vidak sjeverozapadno od Torčeca mogu se smjestiti u doba neolitika (od 5000. do 3500. godine prije nove ere) pa sve do brončanog doba (od 2100. do 750. godine prije nove ere). Pronađeni su i nalazi iz ranog bakrenog doba koji pripadaju Seče kulturi (3500. – 3200. godina prije nove ere). Pronađeno je još dosta predmeta koji pripadaju u razdoblje prije nove ere (Petrić 2000: 54-55).

Prvi pisani spomenik koji je vezan za ovaj dio današnje Drnjanske Podravine seže u 1225. godinu (Petrić 2000: 61). U Koprivnici su već u 16. stoljeću postojale škole (Petrić 2005: 246) što je zasigurno utjecalo na odličan razvoj školstva u Drnju. Naime, u 17. stoljeću na području Drnja razvila se snažna prosvjetna djelatnost. U Drnju, u školi, nastala je poznata Drnjanska pjesmarica iz 1687. godine koju je sastavio Juraj Ščrbačić, a koja se danas čuva u

---

⁷ <https://tzp-sredisnja-podravina.hr/wp-content/uploads/2018/12/TZPSP-brosura-kblok-210x210mm-TISAK-compressed.pdf>

⁸ Enogastro vodič Podravine i Prigorja, svibanj 2017., https://issuu.com/tzkoprivnicko-krizevacka/docs/vodic_podravina_i_prigorje

Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu⁹. Iz Drnja su i neki od poznatih Hrvata, primjerice Fran Koncelak, pjesnik čije ime nosi i općinska škola.

Čuvari ruralne kulture su udruge, osobito udruge žena koje djeluju na području Drnja.

2.3.5. Pregled institucija, udruga i društava u Drnju

Drnje je općina u kojoj se nalaze brojne institucije, udruge i sportska društva. Skrb o najmlađima počinje polaskom u dječji vrtić. U Drnju se nalazi Dječji vrtić Čarobni park koji je osnovan 2018. godine, a polaze ga dvije skupine djece. Nakon vrtića, djeca kreću Osnovnu školu „Fran Koncelak“ Drnje koja je svoje današnje ime dobila po domaćem pjesniku, u lipnju 2005. godine. Inače je podučavanje djece u Drnju prisutno od 1643. godine. Stanovnici Drnja većinom su katoličke vjeroispovijesti pa im mnogo znače religijski objekti u njihovoj općini. Župna crkva u Drnju je Crkva rođenja Blažene Djevice Marije, a u Torčecu se nalazi Kapela Presvetog Srca Isusova¹⁰.

U Drnju djeluju brojni sportski klubovi: Nogometni klub Tomislav, Nogometni klub Podravec iz Torčeca, Športski ribolovni klub Amur iz Botova, Športski ribolovni klub Štuka iz Torčeca, Ženski košarkaški klub DHP&Gola iz Drnja i Lovačka udruga Fazan. Poznata je i drnjanska Udruga žena Hrvatsko srce, Udruga žena Torčec, UHDDR Drnje, Dobrovoljno vatrogasno društvo Drnje, Dobrovoljno vatrogasno društvo Torčec te Gradsko društvo Crvenog križa Koprivnica, ogranak Drnje¹¹.

2.3.6. Osnovne gospodarske aktivnosti

Velik dio stanovnika Drnja bavi se poljoprivredom, ali radi se o vrlo malim količinama poljoprivrednih proizvoda koje stanovništvo proizvodi uglavnom za vlastite potrebe. Samo 10,91 % stanovnika općine nema vlastitu poljoprivrednu zemlju. U tablici 3 je prikazano kojom površinom zemlje raspolažu drnjanska kućanstva.

Tablica 3. Površina zemlje po kućanstvu

⁹ Enogastro vodič Podravine i Prigorja, svibanj 2017., https://issuu.com/tzkoprivnicko-krizevacka/docs/vodic_podravina_i_prigorje

¹⁰ <https://drnje.hr/zivot-u-drnju/#zupa>

¹¹ <https://drnje.hr/zivot-u-drnju/#zupa>

Općina Drnje	broj kućanstava	%	broj kućanstava prema vrsti poljoprivredne proizvodnje					
			uzgoj žitarica, industr. i krmnog bilja	uzgoj povrća, cvijeća, ukrasnog bilja, sjemenja i sadnog materijala	uzgoj voća, grožđa i maslina	uzgoj puževa, kunića, fazana, činčila	uzgoj ribe	uzgoj i iskorištavanje šuma
ukupno	678	100,00%	341	476	368	40	1	99
bez zemlje	74	10,91%	0	0	0	0	0	0
do 0,10 ha	79	11,65%	0	50	42	4	0	0
0,11 - 0,50 ha	118	17,40%	8	80	72	5	0	2
0,51 - 1,00 ha	72	10,62%	37	55	38	9	0	2
1,00 - 3,00 ha	139	20,50%	108	113	79	10	0	29
3,01 - 5,00 ha	76	11,21%	71	66	52	5	0	22
5,01 - 8,00 ha	69	10,18%	67	65	51	5	1	23
8,01 - 10,00 ha	29	4,28%	28	28	20	1	0	12
preko 10,00 ha	22	3,24%	22	19	14	1	0	9

Izvor: <https://drnje.hr/wp-content/uploads/2018/10/Osnovni-PPUO-Drnje-Obrazlozenje-PPUO-Drnje.pdf>

Osim što se velik dio stanovništva bavi nekim oblikom poljoprivrede, na općinskom području postoji dugogodišnja tradicija iskopavanja mineralnih sirovina. Danas su poznata sljedeća eksploatacijska područja mineralnih sirovina:

- 1) postojeće eksploatacijsko polje „Keter“, na jezeru Šoderica,
- 2) postojeće eksploatacijsko polje „Mlad“, istočno od Botova,
- 3) postojeće eksploatacijsko polje „Mladje“, južno od jezera Šoderica,
- 4) postojeće eksploatacijsko polje „Mlad1“, istočno od Botova,
- 5) postojeće eksploatacijsko polje „Autoput“, jugoistočno od Botova,
- 6) planirano eksploatacijsko polje „Mladje“, južno od jezera Šoderica, te je
- 7) planirana deponija viška iskopa mineralnih sirovina u gospodarskoj zoni – poslovna namjena „Drava“ uz postojeći željeznički kolodvor Botovo (Zlatar 2018: 18).

Općina nije uspjela razviti turizam, iako se razvoj turizma na općinskom području može vezati za atraktivan prostor jezera Šoderica. Potok Gliboki te druga manja umjetna jezera također su zanimljiva. Mještani Drnja i drugi posjetitelji sagradili su manji broj vikendica na

Šoderici, no dio njih sagrađen je bespravno što predstavlja određeni problem. Od gospodarski jačih tvrtki u Drnju postoji tvrtka Bilokalnik Igma d.o.o. koja proizvodi betonsku galanteriju¹².

Osim navedenog, u Drnju postoje ugostiteljski objekti i trgovine. Na temelju do sada iznesenih podataka može se zaključiti da Općina Drnje ima vrlo povoljan geografski smještaj, raznolik biljni i životinjski svijet i zanimljivu povijest sačuvanu u povijesnim spomenicima i zabilježenu u djelima povjesničara Petrića i Feletara. Demografska kretanja stanovništva nisu povoljna što znači da Općina Drnje gubi stanovništvo, no s obzirom na to da je riječ o maloj zajednici i sadašnjim socio-demografskim pokazateljima, definitivno ima ruralno-razvojni potencijal i u budućnosti. U Drnju postoje i brojne udruge koje okupljaju mlade što pomaže oporavku društvenog života.

---

¹² https://drnje.hr/wp-content/uploads/2018/10/Osnovni-PPUO-Drnje-Obrazlozenje_PPUO_Drnje.pdf

3. MATERIJALI I METODE RADA

U ovome su radu korištene metode analize i sinteze literature. Korištena je literatura vezana za Općinu Drnje; statističke informacije, vodiči, mrežne stranice, znanstveni radovi. Za istraživački dio rada korištene su metode ankete i intervjua. Pojam ankete, kada se koristi u širem smislu, odnosi se na sve vrste istraživačkih postupaka kojima se prikupljaju podaci o nekim karakteristikama pojedinaca i društvenih skupina. Tako se anketom mogu prikupljati raznovrsni demografski, ekonomski, sociološki, psihološki podaci i drugi. U anketi nema jedne specifične istraživačke metode, nego se koriste različiti načini prikupljanja podataka kako bi se dobio pregled informacija o nekoj temi. U ovom radu korišten je anketni upitnik sastavljen od 27 pitanja različitog tipa koji je proveden s ispitanicima iz opće populacije Općine Drnje. Anketno istraživanje provedeno je na uzorku od 13 stanovnika Općine Drnje u razdoblju od svibnja do kolovoza 2020. godine. Anketa se sastojala od 27 pitanja različitog tipa. Ispitanici su odabrani metodom slučajnog odabira, a anketiranje je provedeno izravnim putem, uživo. Anketa je preuzeta iz projekta POP-UP ruralni društveno-inovativni hubovi.

Za potrebe rada korištena je i metoda provođenja intervjua. Općenito, intervju se može koristiti u različite svrhe, a biti dobar voditelj intervjua znači mnogo više nego postavljati pitanja na koja se želi dobiti odgovor. U ovom radu korišten je istraživački intervju. To je intervju koji se koristi za dobivanje informacija koje će se koristiti u kasnijim istraživanjima¹³.

Intervju i anketa nalaze se u Prilogu. Intervju je proveden je s pet osoba koje su važne za razvoj Općine Drnje. Intervju je strukturiran u pet dijelova:

1. Prvi dio odnosi se na opis organizacije u kojoj ispitanik radi i utvrđivanje značaja Općine Drnje za Koprivničko-križevačku županiju,
2. Drugi dio odnosi se na ulogu organizacije iz koje dolazi ispitanik u ruralnom razvoju Općine Drnje,
3. Treći dio odnosi se na suradnju u poslovanju koja se može postići s nositeljima lokalne samouprave, Općine Drnje i Koprivničko-križevačke županije,
4. Četvrti dio opisuje spremnost prijave na projekte,
5. Peti dio vezan je za potencijale razvoja ruralnog turizma u Općini Drnje, a turizam je odabran kao djelatnost koja ima potencijala u ovome području.

---

¹³ <http://www.nakladaslap.com/public/docs/knjige/inter%201.pdf>

4. REZULTATI I RASPRAVA

U ovom su poglavlju prikazani rezultati provedenog intervjua i anketnog istraživanja.

4.1. Rezultati intervjua

Intervju je proveden s pet važnih osoba koje imaju velik utjecaj na razvoj Općine Drnje. Osnovna podloga za provedbu intervjua je analiza sadašnjeg stanja u Općini Drnje i istraživanje o mogućnostima razvoja Općine Drnje. Intervju se sastoji od pet dijelova. Prvi dio se odnosi na opis organizacije u kojoj ispitanik radi i utvrđivanje značaja Općine Drnje za Koprivničko-križevačku županiju. Drugi dio odnosi se na promišljanje važnosti vlastite organizacije za Općinu Drnje. Treći dio odnosi se na suradnju u poslovanju s Općinom Drnje i Koprivničko-križevačkom županijom. Četvrti dio opisuje spremnost prijave na projekte, a peti dio je vezan za potencijale razvoja ruralnog turizma u Općini Drnje. Odabir ispitanika izvršen je prema vlastitoj procjeni uz uvažavanje kriterija da ispitanici imaju značajan utjecaj na donošenje odluka koje su važne za Općinu Drnje, neovisno dolaze li iz privatnog ili javnog sektora. Ispitanici su:

- Ispitanik 1: predstavnik lokalne vlasti (intervju proveden dana 23.3.2020. godine u prostorijama Općine Drnje)
- Ispitanik 2: predstavnica važne lokalne turističke organizacije (intervju proveden dana 06.2.2020. godine u prostorijama Turističke zajednice Koprivničko-križevačke županije)
- Ispitanik 3: predstavnik Koprivničko-križevačke županije (intervju proveden dana 05.3.2020. godine u prostorijama Upravnog odjela za gospodarstvo, komunalne djelatnosti i poljoprivredu Koprivničko-križevačke županije)
- Ispitanik 4: predstavnik tvrtke Vemo trade (intervju proveden dana 31.8.2020. godine)
- Ispitanik 5: ravnatelj mjesne škole (intervju proveden dana 02.9.2020. godine u prostorijama obiteljske kuće voditelja intervjua)

U nastavku rada slijedi prikaz pitanja i odgovora prema naprijed opisanim tematskim dijelovima intervjua.

4.1.1. Opis organizacije ispitanika s potencijalnim utjecajem na razvoj Općine Drnje

1. Predstavite svoju organizaciju, odjel, službu, udrugu... u nekoliko rečenica (svrha i cilj osnivanja, glavna djelatnost i aktivnosti od 1990. godine do danas).

Ispitanik 1: „Općina Drnje ustrojena je 15. 4. 1994. godine raspadom Općine Koprivnica na 10 općina bivše Općine Koprivnica. Općina je zapravo pravi i jedini servis u području tri naselja koja se sastoji od naselja: Drnje, Botovo i Torčec. U svojem sastavu ima jedinstveni upravni odjel, koji broji 3 zaposlenice, općinskog načelnika, jednog komunalnog djelatnika na puno radno vrijeme i jednog na pola radnog vremena. Općinski načelnik je izvršna vlast, dok je Općinsko vijeće u sastavu od 11 vijećnika predstavnička i zakonodavna vlast. Svrha općine je da svojim žiteljima omogući sve one primarne i sekundarne uvjete za što je moguće bolji život u općini. Glavna djelatnost je osiguravanje nužnih životnih uvjeta, izgrađenost infrastrukture, vođenja djelatnosti predškolskog odgoja i svega ostalog što proizlazi iz Zakona o lokalnoj samoupravi.“

Ispitanik 2: „Turistička zajednica Koprivničko-križevačke županije osnovana je s ciljem promoviranja turističke ponude naše županije i osmišljavanja novih turističkih proizvoda te ima još i svrhu upoznati sve zainteresirane s Koprivničko-križevačkom županijom i njenom turističkom ponudom kroz različite manifestacije te bogatu prirodnu i kulturnu baštinu.“

Ispitanik 3: „Koprivničko-križevačka županija ustrojena je sukladno zakonu o jedinicama lokalne regionalne samouprave 1993. godine. To je institucija koja objedinjuje 25 regionalnih jedinica tj. 3 grada i 22 općine. Od svojih ukupnih aktivnosti ima 2 glavna dokumenta: Županijska razvojna strategija i Prostorni plan Koprivničko-križevačke županije.“

Ispitanik 4: „Firma Vemo trade osnovana je 1991. godine te je 1995. godine otvoren pogon u Drnju gdje je u nekakvom maksimumu zapošljavala oko 30-ak zaposlenika. Glavna aktivnost firme Vemo trade je proizvodnja papirnatih vrećica. S vremenom se firma povećavala te se nije mogla dalje razvijati i 2016. godine preseljena je u poduzetničku zonu u Koprivnici. Trenutno zapošljava stotinjak zaposlenika.“

Ispitanik 5: „Sadašnja Osnovna škola Fran Koncelak imenovana je 2005. godine po domaćem pjesniku Franu Koncelak. Prvo podučavanje djece u Drnju spominje se 1643. godine. Najveća je osnovna škole na području Koprivničko-križevačke županije kada izuzmemo gradove Đurđevac, Koprivnicu i Križevce. U Drnju se nalazi matična škola, dok se područne škole nalaze u mjestu Torčec, a isto tako i u susjednim općinama Peteranec i Hlebine.“

Uz razvoj Drnja vežu se brojne organizacije, od jedinica lokalne samouprave pa sve do privatnih tvrtki što pokazuje da Drnje ima dobar potencijal. Također, važno je da u Drnju postoji škola zato što ona predstavlja važan segment socijalizacije i obrazovanja mladih.

2. Kako biste opisali značaj Općine Drnje za Koprivničko-križevačku županiju?

Ispitanik 1: „Kada govorimo o županiji stav županije je da bi sve općine trebale imati isti značaj no u stvarnosti to baš i nije tako. S obzirom na to da se Koprivničko-križevačka županija sastoji od 3 grada te 22 općine, možemo vidjeti kolika je brojnost u našoj županiji, s time da je svaka općina priča za sebe, svaka ima različita obilježja. Znači koliko je koja općina razvijena toliko se to gleda za razvijenost županije.“

Ispitanik 2: „Općina Drnje iako prostorno mala kao i ostale općine u Koprivničko-križevačkoj županiji značajna je za razvoj Koprivničko-križevačke županije tj. za razvoj turističke ponude.“

Ispitanik 3: „Općina Drnje je mala, ali značajna za razvoj.“

Ispitanik 4: „Općina Drnje jedna je od većih općina u županiji, nalazi se na magistralnoj cesti prema Republici Mađarskoj i mislim da je to sav njezin značaj. Zapravo mislim da nema nekakav gospodarski značaj za županiju. Gospodarskih potencijala bilo je oko šodrana, ali je to sve neslavno završilo, ostali su dugovi prema općini, a koji se nikad neće naplatiti.“

Ispitanik 5: „Neki poseban značaj Općina Drnje baš i nema izuzev kada bismo spomenuli jezero Šoderica ili željezničku prugu koja spaja Republiku Mađarsku i Jadransku obalu. Možda će novim projektom izgradnje drugog kolosijeka dobiti veću važnost kako za Općinu Drnje tako i za Koprivničko-križevačku županiju. To su neke specifičnosti koje izdvajaju Općinu Drnje od ostalih općina.“

Od ukupno pet ispitanika koji predstavljaju svoje organizacije važne za razvoj Općine Drnje, četiri ispitanika su iz domene lokalne vlasti i javnog sektora (školstva), a jedan ispitanik iz privatnog sektora. Ispitanici različito vide Općinu Drnje s obzirom na njezinu veličinu i značaj u Županiji.

4.1.2. Potencijali razvoja Općine Drnje s naglaskom na mogućnost razvoja ruralnog turizma

1. Smatrate li da Općina Drnje ima potencijal za razvoj ruralnog turizma?

Ispitanik 1: „Općina Drnje ima potencijal za razvoj ruralnog turizma, no općina sama po sebi nema na umu previše razvoj turizma iz razloga jer prvo moramo završiti infrastrukturu, tj. mi se nalazimo u projektu aglomeracije Koprivnica gdje još uvijek nemamo riješeno pitanje

odvodnje i tim projektom bi imali kad bi se izgradila kanalizacijska mreža završenu komunalnu infrastrukturu što je glavni preduvjet za život u jednoj općini poput Općine Drnje. Što se tiče razvijanja ostalog potencijala trenutno je razvijanje gospodarskog potencijala odnosno razvoj poduzetništva i obrta na području općine, a tek onda se stvaraju preduvjeti za razvoj ruralnog turizma u Općini Drnje.“

Ispitanik 2: „U TZ Koprivničko-križevačke županije smatramo da općina Drnje ima potencijal za razvoj ruralnog turizma, a što se prvenstveno odnosi na jezero Šoderica. Iako razvijeniji tj. naseljeniji dio jezera Šoderica katastarski pripada općini Legrad, uz osmišljavanje određenih projekata moglo bi se potencirati i razvoj dijela jezera Šoderice koji pripada općini Drnje.“

Ispitanik 3: „Županija se bavi turizmom na način horizontalnih mjera koje provodi vlastitim sredstvima i sredstvima Ministarstva turizma posebno je zadnje 3 godine fokusirana na razvoj cikloturizma. Unutar tog projekta napravili smo mrežu cikloturističkih ruta, provedbeni projekt, označili znakovima, napravili 10 odmorišta, interpretacijske ploče, solarno-servisne stanice za popravak bicikla. Koprivničko-križevačka županija smatra da općina Drnje ima potencijal za razvoj ruralnog turizma, a što najviše ovisi o tome koliko će se samostalni Turistički ured Općine Drnje približiti i surađivati s TZ Koprivničko-križevačke županije.“

Ispitanik 4: „Možda, ali mislim da je zapravo ruralni turizam generalno precijenjena kategorija u zadnje 2-3 godine. Dosta se u to ulagalo, a opet se neselektivno ulagalo, jako puno toga je otvoreno i dok realno uzmete taj turizam se u našoj županiji temelji na nekakvim OPG-ima. Sigurno ih je u zadnjih 5 godina otvoreno 100, od tih 100 vjerojatno su svi u minusu i mislim da nitko od njih realno ne zarađuje možda ni da bi pokrili osnovne troškove. Kada bi to pokušali postaviti kao primarnu gospodarsku djelatnost od koje bi morali živjeti mislim da nitko ne bi uspio. Na kraju, neki od razvijeniji npr. Jastrebov vrh koji se bavi takvim oblikom turizma već je godinu i pol na prodaju. Zato mislim da je potencijal ruralnog razvoja turizma u Općini Drnje vrlo mali.“

Ispitanik 5: „Općina Drnje već ima na neki način turizam kada se govori o Jezeru Šoderica uvijek se spominje Drnje. Iako Šoderica spada pod Općinu Legrad postoji mogućnost razvoja dijela jezera Šoderice koji spada pod Općinu Drnje, u zadnje vrijeme spominje se izgradnja kampa i tu ima potencijala za razvoj ruralnog turizma u sklopu Općine Drnje.“

U Drnju postoje mogućnosti razvoja ruralnog turizma, osobito na području jezera Šoderica. Područje Šoderice mjesto je na koje se podosta ulagalo, razvijen je cikloturizam, a problem predstavlja činjenica da su sredstva uložena, ali još se uvijek ne vide konkretni rezultati.

2. Možete li navesti neke turističke zanimljivosti u Općini Drnje?

Ispitanik 1: „Kada govorimo o turističkim zanimljivostima u općini Drnje one su: rijeka Drava, jezero Šoderica, stari Kovačevićev mlin u Torčecu na potoku Gliboki, Šarčev mlin na potoku Gliboki, isto tako možemo spomenuti i arheološka iskapanja i etnološku zbirku koja je u vlasništvu obitelji Zvijerac iz Torčeca, etno kuća u vlasništvu obitelji Vrhoci. Bitno je napomenuti da je u Općini Drnje snimana kulturna serija „Gruntovčani“.“

Ispitanik 2: „Kada govorimo o turističkim zanimljivostima, osim jezera Šoderica, možemo spomenuti i kompleks arheoloških nalazišta u blizini naselja Torčec te drvene koševе u Torčecu.“

Ispitanik 3: „Svaka Općina, pa tako i Općina Drnje ima svoje turističke zanimljivosti samo je pitanje iskoristivosti i isplativosti ulaganja u takav oblik turizma. Istina je da je jezero Šoderica turistički zanimljivo, ali isto tako jezero Šoderica koje spada pod Općinu Drnje ne može se mjeriti s dijelom jezera Šoderice koje katastarski pripada Općini Legrad.“

Ispitanik 4: „Pod Općinu Drnje spada i dio Šoderice, sigurno bi se neke stvari mogle realizirati. Mislim da je Općina Legrad to prepoznala i dosta toga napravila i u odnosu prije 3 godine i danas je jako velika razlika, a zahvaljujući Europskim fondovima i zapravo sama općina to ne bi mogla isfinancirati.“

Ispitanik 5: „Znam da svi odmah navode jezero Šodericu, rijeku Dravu, koševе s kukuruzom u mjestu Torčec, međutim ja bih spomenuo kada sam došao prvi puta u mjesto Drnje 1985. godine u parku u centru Drnja vidio sam spomenik s hrvatskim grbom. Ne znam na koliko je mjesta u ono vrijeme bilo spomenika s hrvatskim obilježjima. Mislim da bi se o tome dala napraviti dobra priča.“

U Drnju se, osim Šoderice, nalaze i druge zanimljive turističke atrakcije; rijeka Drava, stari Kovačevićev mlin u Torčecu na potoku Gliboki, Šarčev mlin na potoku Gliboki, arheološka iskapanja, etnološka zbirka koja je u vlasništvu obitelji Zvijerac iz Torčeca, etno kuća u vlasništvu obitelji Vrhoci, tradicionalni koševi za kukuruz i činjenica da su u Drnju snimani Gruntovčani, na čemu se isto može graditi turistički razvoj.

3. Ima li potrebe razvijati turizam u Općini Drnje?

Ispitanik 1: „Što se tiče potrebe razvoja turizma u Općini Drnje svakako da se turizam treba razviti, da se Općina Drnje treba postaviti na turističku kartu prvo naše županije a onda i šire.

Isto tako bitnu ulogu ima i razvoj gospodarske situacije u općini, ali i šire. Prvenstveno kad bi bili pristupačniji u prometnom smislu, znači kad bi se povezali brzom cestom, kad se izgradi drugi kolosijek onda će u Općini Drnje razvoj turizma ići puno brže i jednostavnije.“

Ispitanik 2: „Kao i u svakom mjestu tako i općina Drnje ima potencijala za razvoj ruralnog turizma obzirom na geografski položaj, a što se prvenstveno misli na blizinu mađarske granice.“

Ispitanik 3: „Polazište za razvoj turističkog proizvoda uvijek moraju biti kulturna i prirodna baština, a poslije toga pružatelji usluga. Da bi se mogao razvijati takav proizvod mora postojati nešto od prirodnih, kulturnih i ljudskih potencijala. Ako počnemo nešto razvijati, a nemamo to teško je očekivati da će ljudi posjetiti naš kraj.“

Ispitanik 4: „Da, u svakoj sredini, a pogotovo prema kojem gravitiraju ostala naselja, obzirom da je Drnje općinsko sjedište sigurno da ima potrebe i moglo bi se potencijalno iskoristiti, ali bi se netko s tim morao baviti, osmisliti nekakav projekt, napraviti strategiju razvoja, a ne se stihijski baviti jer se još do 2023. godine iz fondova moći izvući dosta novaca, a kasnije je pitanje.“

Ispitanik 5: „Mislim da svaka općina ima potrebe razvijati turizam i svaka ima nešto za pokazati, samo treba napraviti priču, koju treba oblikovati, proširiti, dati joj početak i kraj i na kraju prodati. Mislim da nema mjesta, sela i zaseoka koji nema neku svoju priču koja bi pridonijela razvoju ruralnog razvoja.“

Da bi se razvio turizam, potrebno je razviti dobru priču o općini Drnje, razraditi strategiju razvoja turizma zahvaljujući kojoj će se novac ulagati planski, povući sredstva iz europskih fondova te raditi na izgradnji potrebne infrastrukture.

4. Što smatrate najvećom prednosti Općine Drnje što se tiče potencijalnog razvoja ruralnog turizma?

Ispitanik 1: „Ono što se tiče najvećom prednosti Općine Drnje kod razvoja nekakvog ruralnog turizma je to da imamo veliki broj OPG-a koji sad trenutno u programu ruralnog razvoja imaju mogućnost kandidirati se za natječaj tj. kandidiranja za nepoljoprivredne djelatnosti u sklopu svojih OPG-a, a dobar dio njih može se prijaviti upravo s ovakvim idejama oko razvoja ruralnog turizma. Ponajprije nekakvom gastro-etnološkom ponudom, isto kao što smatramo da mi kao općina nemamo vinograde, nemamo vinske ceste, ali ono što možemo razvijati to su ribolovni turizam, robinzonski turizam, te lovni turizam, a isto tako s obzirom na dugu tradiciju i starost naše vjerske župne crkve i kapelice u Torčecu vjerski turizam je jedan od temelja na kojem bi se cjelokupan razvoj turizma u Općini Drnje mogao voditi. Od još bitnijih stvari, a što se tiče

turizma treba spomenuti cikloturizam gdje se automatski vežemo na županijsku i državnu strategiju razvoja cikloturizma. Od sljedećih turističkih destinacija možemo izdvojiti eventualna privatna gospodarstva, etno kuće, OPG-a, udruge žena i dr.“

Ispitanik 2: „Najvećom prednošću smatram njezin geografski položaj, dodatni sadržaj u blizini tj. jezero Šoderica kao i Hlebine koje moram spomenuti kao centar naivne umjetnosti i koje bi trebalo biti nekakva poveznica između općina.“

Ispitanik 3: „Možda i turizam nije najvažniji fokus za Općinu Drnje jer nije najatraktivnije područje koje bi moglo biti.“

Ispitanik 4: „Rijeka Drava, jezero Šoderica, blizina Koprivnice i granice s Republikom Mađarskom. Sama lokacija mjesta Drnje je jako dobra, ali neiskorištena u potpunosti zato jer na rijeci Dravi ne postoji nikakav sadržaj, a i sama rijeka Drava je neiskorištena.“

Ispitanik 5: „Ne vidim nekakve prednosti u odnosu na ostala mjesta u Hrvatskoj, mi nemamo razvijen seoski turizam, vinarije, vinske ceste koje imaju ostali.“

Ističu se brojne prednosti Drnja koje mogu pomoći kod razvoja ruralnog turizma, primjerice: Drava, Šoderica, blizina Koprivnice, blizina Mađarske, obiteljska poljoprivredna gospodarstva kojih ima mnogo, a na kojima se ljudi mogu baviti dopunskim djelatnostima, te blizina drugih atraktivnih sadržaja.

5. Što smatrate, koji problemi sprečavaju razvoj ruralnog turizma u Općini Drnje?

Ispitanik 1: „Prvenstveno se to odnosi na nedostatak financija za turizam, kao drugo dovršetak infrastrukture na području Općine Drnje, razvoj gospodarstva i poduzetništva te tek nakon toga možemo govoriti o turizmu. Isto tako i mentalitet ljudi nas sprječava da se Općina Drnje ne može posvetiti turizmu te da niti Županija niti Država nisu naklonjene da svaka općina ima razvijen turizam. Od ostalih problema je prevelika problematika u svakodnevnom rješavanju ostalih zadataka kojim se bavi Općina Drnje, presložen državni aparat i otegotna okolnost je ta da procedure predugo traju tako da se ne možemo bazirati na turizam dok nismo riješili sve ostalo jer jako dugo treba da izrealiziramo sve one projekte koji su nužni za bolje uvjete života u Općini Drnje.“

Ispitanik 2: „Mislim da su najveći problemi nezainteresiranost lokalnog stanovništva, nedovoljna javna turistička infrastruktura, nepostojanje privatnog smještaja, a uz koje se onda vežu i manji problem.“

Ispitanik 3: „Nastavno na prethodno pitanje, npr. ono neće nikad na svojem području razviti nekakve toplice kao Općina Legrad jer nema termalnih izvora. Neće imati mogućnost razvijanja

paralelno sa sustavom koji se razvija na strani Općine Legrad na Šoderici jer je nepotrebno da se 2 puta ulaže u infrastrukturu korištenja jezera Šoderice, ako se to razvilo i ima izgrađenih oko 2.000 vikendica.“

Ispitanik 4: „Financijska sredstva, ali ne samo ona već i nedostatak nekakve vizije da se prepozna da je to dobra lokacija u koju se dugoročno isplati ulagati. Izgradnja sportskog centra u mjestu Drnje u nekakvom iznosu koji je sličan proračunu Općine Drnje meni je čista megalomanija i pitanje je može li zaživjeti na taj način i koje bi realno bilo koristi od njega tj. koliko bi on generirao dodatne vrijednosti. Mislim da je problem prvenstveno nedostatak te strategije i nekakve vizije ljudi koji vode Općinu Drnje jer je sva energija usmjerena na izgradnju infrastrukture.“

Ispitanik 5: „Bojim se da naši ljudi nemaju tu žicu za razvoj turizma, možda je to njima bez veze. Naš gazda koji ima 20-30 hektara zemlje da se ide upuštati u takve nazovimo njima „gluposti“, jednostavno nije ušlo u mentalitet da ljudi prodaju proizvod koji imaju na vlastitom gospodarstvu i time zaokruže jednu cjelinu. Kod nas ljudi ulažu veliki novac u zemlju, mehanizaciju, konstantno je u kreditima i dugovima, tržište za ratarske kulture kojim se bavi je nesigurno, nema zagarantirani otkup niti cijenu, umjesto da to oplemeni dodanom vrijednošću tj. da zaokruži jedan ciklus.“

Problemi koji sprečavaju razvoj ruralnog turizma su nezainteresiranost stanovnika za bavljenje turizmom, nedostatak financijskih sredstava, nejasno razvijene strategije, manjak infrastrukture potrebne za bavljenjem turizmom i zanimljivi turistički potencijali, ali potpuno nepostojanje turizma. Turizam se u Drnju razvija nedovoljno, djelomice zbog loše infrastrukture, a djelomice zbog nezainteresiranosti stanovništva. Dakle, Drnje ima turistički potencijal, ali on nije dovoljno iskorišten. Problem je što poljoprivrednici ne pokreću nepoljoprivredne djelatnosti budući da ne vide njihovu dodanu vrijednost u turizmu, a općinski se novac ulaže bez razmatranja dodane vrijednosti uloženog.

4.1.3. Uloga organizacije u ruralnom razvoju Općine Drnje

1. Kako bi Vaša organizacija mogla pomoći razvoju Općine Drnje?

Ispitanik 1: „Općina Drnje bi mogla pomoći u razvoju turizma tako da bi prvo odradila sve one strateški bitne akte kojima se može predvidjeti razvoj turizma na području Koprivničko-križevačke županije te Općine Drnje. Tako da kada ćemo imati riješeno prostorno planski pitanje turizma zatim kad donesemo urbanistički plan za uređenje jezera Šoderica te kad na

mapu stavimo sve one turističke destinacije onda možemo mi kao Općina Drnje imati nekakvu razvijenu turističku ponudu.“

Ispitanik 2: „TZ Koprivničko-križevačke županije može pomoći Općini Drnje u obliku zajedničkog osmišljavanja novog turističkog proizvoda, edukacije lokalnog stanovništva.“

Ispitanik 3: „Općina Drnje će se razviti u prometnom smislu radi prolaska željeznice, to je nešto gdje će Općina Drnje dobiti ranžirni kolodvor, carinsku upravu, nadzor, kontrolu. To je nešto što će donijeti radna mjesta, dakle nije područje turizma, ali je područje prometa.“

Ispitanik 4: „Firma Vemo trade 2016. godine preselila je svoju proizvodnju u poduzetničku zonu u Koprivnicu jer se nije mogla dalje razvijati. Općina Drnje nije imala razvijenu infrastrukturu ako govorimo o kanalizaciji, a nema ju niti sada, a što je preduvjet za rad jedne tiskare koja mora zbrinuti otpadne vode te su enormni troškovi odlazili na otpremu iste, isto tako nisu bili riješeni imovinsko-pravni odnosi na izgradnji poduzetničke zone u Općini Drnje. Zbog tih razloga firma Vemo trade preselila je u poduzetničku zonu, istina je da je Općina Drnje izgubila određeni dio prihoda našim preseljenjem, ali je i firma Vemo trade izgubila određena financijska sredstva jer Općina Drnje spada u nerazvijenu općinu i firma nije morala plaćati porez na dobit, tako da su i Općina Drnje i firma Vemo trade bili na gubitku.“

Ispitanik 5: „Osnovna škola može pomoći u obliku poticanja roditelja koji još imaju djecu u školi prilikom odabira nastavka obrazovanja tj. daljnjeg školovanja njihove djece. Škola pomaže roditeljima u odgoju njihove djece iako je to prvenstveno uloga, nadalje obrazuje njihovu djecu do srednjoškolskog obrazovanja. Ne mogu svi biti doktori, pravnici, menadžeri i ostala nazovimo elitna zanimanja, znano nam je da je danas jako teško pronaći dobrog majstora, stolara, mehaničara, električara i dr., a neki od njih danas zarađuju i više od onih prvih. Uglavnom učestalim ponavljanjem, edukacijom o jednakopravnosti i jednako važnosti različitih zanimanja bilo bi bolje ne samo u općini nego i državi.“

Organizacije su spremne pomoći Drnju u razvoju kroz strateški bitne akte kao što su urbanistički plan, prostorni plan i ostale planove vezane za razvoj Općine Drnje. Također, ispitanici smatraju da treba educirati lokalno stanovništvo i osmisliti nove turističke proizvode. U Drnju bi se u budućnosti trebalo razvijati obrtništvo, a trebalo bi i poraditi i na razvoju poduzetničke zone za obrtnike. Iznimno je važno razvijati poduzetničku klimu budući da je Drnje prometno odlično povezano s Koprivnicom, a kako spada u nerazvijene općine, manja su financijska davanja.

2. Koje ste mjere pomoći Općini Drnje dosad realizirali?

Ispitanik 1: „Što se tiče mjera pomoći koje je Općina Drnje do sada realizirala, konkretno Općina Drnje je realizirala mjere iz ruralnog razvoja preko Ministarstva poljoprivrede isto kao i sve one mjere gdje smo se mogli javljati na kohezijski fond europskih sredstava, kao i na naša resorna ministarstva tj. njihove natječaje koje naša prvostupanjska tijela zapravo donose i to su iznosi do nekakvih 400.000,00 kuna. Preostaje nam da u novom razdoblju koje će biti od 2021. do 2027. Republika Hrvatska isprogramira što bolje uvjete za njen sam razvoj, a ujedno i svih općina te se nadamo da će tamo biti bolji natječaji na koje ćemo se moći javljati i gdje ćemo moći dobiti veći postotak sufinanciranja za realizaciju kapitalnih projekata.“

Ispitanik 2: „Direktne mjere pomoći Općini Drnje do sada nisu bile realizirane. Indirektno TZ Koprivničko-križevačke županije nositelj je projekta “Ljeto na Šoderici”, a u što je uključena i Općina Drnje.“

Ispitanik 3: „Svaka općina, pa tako i Općina Drnje financira se iz proračuna kako iz županijskog tako i državnog. Županija u svom djelokrugu usklađuje interese ravnomjernog razvoja općina i gradova u svom sastavu, a osobito poslove koji se odnose na: školstvo, zdravstvo, prostorno i urbanističko planiranje, gospodarski razvoj, promet i prometnu infrastrukturu, planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova.“

Ispitanik 4: „Zapošljavanjem, u našoj firmi zaposleno je 30-ak stanovnika Općine Drnje. Moram napomenuti da jako malo udruga s područja Općine Drnje traži donacije i da zadnje dvije godine nijedna udruga s područja Općine Drnje nije zatražila donaciju za njihov rad za razliku od udruga na području Grada Koprivnice.“

Ispitanik 5: „Mjere pomoći koje je Osnovna škola realizirala konkretno možemo spomenuti poplavu u Općini Drnje kada su u školskoj dvorani bili smješteni pripadnici romske nacionalnosti kojima je voda poplavila kuće i koje je trebalo smjestiti. Kada je Općina Drnje autor nekog projekta, škola se uvijek na njihov poziv uključi i pomogne u okviru svojih mogućnosti. Isto tako surađujemo s udrugama na području Općine Drnje.“

Do sada su realizirane različite mjere pomoći Općini Drnje. Mjere se mogu podijeliti u direktne i indirektno. Indirektno mjere su sudjelovanje u projektima u koje je uključena i Općina, financiranje određenih javnih usluga javnim novcem i suradnja s udrugama s područja općine. Direktne mjere su zapošljavanje i smještaj pripadnika romske nacionalne manjine zbog elementarne nepogode. Problem je što su udruge inertne i ne povlače novac iz postojećih izvora.

3. Kako želite pomoći stanovnicima Općine Drnje?

Ispitanik 1: „Naš odgovor je taj da mi želimo pomoći svim stanovnicima Općine Drnje na jednak način, odnosno da svi trebaju biti jednaki kao prvo, kao drugo da im damo bolje uvjete za stanovanje u Općini Drnje, da se svi pridržavaju komunalnog reda i da za sve vrijede jednaka pravila, da svatko ima on sve nužno za život od infrastrukture, predškolskog odgoja, kvalitetne izobrazbe u osnovnoj školi, zatim da svi oni koji odu na fakultet da se po završetku istog vrate u Općinu Drnje te da nakon zaposlenja nadamo se u poduzetničkoj zoni Općine Drnje ili obližnjoj Koprivnici dalje ostanu živjeti zajedno sa svojim obiteljima u Općini Drnje te da ćemo tako popraviti demografsku sliku same općine.“

Ispitanik 2: „TZ Koprivničko-križevačke županije želi pomoći edukacijom i potporom u razvoju ruralnog turizma i turističke ponude na području Općine Drnje.“

Ispitanik 3: „Mi ćemo sada kao Županija napraviti jedan dokument zajedno s Varaždinskom i Međimurskom koji se zove „Masterplan“ teretnog prometa. Obzirom da koridor 5 B Rijeka-Budimpešta prolazi kroz Vaše područje, a mijenja se teretni kolodvor iz Koprivnice na Općinu Drnje, fokus će budućeg značaja biti vezan za teretni promet i djelatnosti vezane uz promet, a posebno s prijenosa s cestovnog prometa na teretni željeznički promet.“

Ispitanik 4: „Prvenstveno zapošljavanjem i na bilo koji drugi način kojim smo u mogućnosti.“

Ispitanik 5: „Škola je tu kako smo već odgovorili na prvo pitanje da daje kvalitetnu izobrazbu našoj djeci, pokaže im pravi put tj. da ih usmjeri kako dalje, kojim će se zanimanjem baviti, neki vjerojatno cijeli svoj radni vijek.“

Ispitanici žele pomoći stanovnicima općine Drnje tako da im omoguće bolje uvjete za stanovanje, obrazovanje, zapošljavanje, potporom razvoju ruralnog turizma i razvojem plana za teretni promet. Najvažniji načini potpore su pomoć kod obrazovanja i educiranja stanovništva, izgradnje infrastrukture i buduće poduzetničke zone te zapošljavanje.

4. Što nedostaje Općini Drnje?

Ispitanik 1: „Općini Drnje nedostaje dosta toga, prvo ono što smo prije naveli nedovršena komunalna infrastruktura (sustav odvodnje), zatim poduzetništvo i gospodarstvo, dovoljan broj obrazovanih i educiranih kadrova. Isto tako nedostaje jedan malo kvalitetniji i bolji mentalitet ljudi jer smatramo da je neka sredina razvijena koliko su razvijeni i njezini ljudi i koliko si god to ne želimo priznati još uvijek imamo veliki problem s mentalitetom ljudi kojima je potreba dugi niz godina da se promijeni. Nedostaje nam i jača financijska potpora od strane države, znači prihodi iz državnog proračuna, ono što još nedostaje je i nekakva veća autonomija oko

donošenja odluka koje su puno bitnije za samo funkcioniranje života u Općini Drnje. Isto tako nedostaje kvalitetnih kadrova koji bi mogli odrađivati poslove u Općini Drnje i koji bi mogli upravljati ustanovama na području Općine Drnje. Osim svega spomenutog nedostaje nam još kvalitetnog sadržaja za mlade, sposobnih ljudi koji bi mogli voditi udruge, nedostaje nam u krajnjem slučaju tema ovog Vašeg rada tj. pravih turističkih sadržaja.“

Ispitanik 2: „Općini Drnje potrebno je donošenje strateškog dokumenta razvoja turizma na području Općine Drnje s jasno definiranim ciljevima, ulaganjem u javnu turističku infrastrukturu, poticanjem i edukacijom lokalnog stanovništva u smjeru razvoja ruralnog turizma te stavljanje jezera Šoderica u funkciju turizma.“

Ispitanik 3: „Svaka općina ima načelnika općine, vijeće, to su tijela koja donose njihove osnovne planove i županija se u to ne miješa dok je ona koja omogućava ravnomjeran razvoj gradova i općina koliko je to moguće.“

Ispitanik 4: „Definitivno nekakav dugoročni plan razvoja, jer mislim da je sve dozirano na ovo budemo radili idućih godinu dana, ali zapravo vrlo malo se ostvari. Svojedobno je Općina Drnje platila konzultante koji su napravili projekt razvoja za idućih 10 godina, ali mislim da se iz tog projekta nije napravilo 10%.“

Ispitanik 5: „S obzirom na moju životnu dob, meni je dobro. Iako i ja bih želio doživjeti još jednu infrastrukturnu stvar, a to je kanalizacija. Ako u takvoj neposrednoj blizini Koprivnice, recimo da do centra grada ima manje od 10 kilometara i u istom imaš svu komunalnu infrastrukturu onda nemaš razlog ostati živjeti na selu. Bez infrastrukture svi ovi trendovi i trud manjih općina iz koje stanovništvo odlazi ili je negativna stopa nataliteta, teško će biti zadržati mlade ljude.“

Drnju nedostaje razvijena komunalna infrastruktura (kanalizacija) i dobro razrađen plan daljnjeg razvoja. Planovi koji postoje rade se za prekratke rokove, iako postoje određeni planovi za razdoblje od pet godina (Program ukupnog razvoja Općine Drnje 2015. – 2020.). Nedostaje i bolja potpora od strane države te veća autonomija kod donošenja važnih odluka. Problem je i nerazvijeno gospodarstvo, nedovoljno razvijena poduzetnička klima i premalo stručnih i obrazovanih kadrova koji bi bili nositelji pozitivnih promjena.

5. Smatrate li da se stanje u Općini Drnje treba mijenjati? Ako da, kako biste Vi promijenili stanje u Općini Drnje?

Ispitanik 1: „Stanje u Općini Drnje treba se mijenjati, ali za to je potrebno vremena, mislim da smo svjedoci da u zadnjih 3-4 godine dolazi do promjene da i Općina Drnje ide prema naprijed,

ali za velike promjene je potrebno dugoročno više vremena i novca. Svakako se stanje treba mijenjati no ne može se sve promijeniti preko noći. Osim novca, malo sreće, ljudi, potrebno je i naravno naklonost državnih struktura da bi se sve to uspjelo promijeniti na bolje. Kroz razvoj gospodarstva stvorili bi jednu financijski neovisnu općinu koja bi mogla kroz nekakve vlastite prihode biti financijski održiva te bi mogla puno kvalitetnije ulagati u sadržaje za boljitak stanovnika u Općini Drnje. Znači prvenstveno razvoj gospodarstva, poduzetništva te nakon toga razvoj u svim ostalim segmentima općine.“

Ispitanik 2: „Smatram da je potrebno definirati ključne resurse i potencijale za razvoj turističke ponude. Izradom Strategije razvoja turizma moglo bi se pomoći Općini Drnje, Strategijom će biti jasno definirani ciljevi i razvoj turizma i turističke ponude na području Općine Drnje te razvoj novih turističkih proizvoda.“

Ispitanik 3: „Upravna tijela županije nisu predlagači nikakvih vrsta promjena niti usmjerenja u orijentaciji općine i ne bave se tom vrstom problematike. Moje mišljenje je da umjesto trošenja vremena i resursa na turizam, Općina Drnje se treba fokusirati na mogućnost pružanja usluga, odnosno osiguranje prostora poduzetničke zone, infrastrukture, a za što i postoji mjera ministarstva koje to financira s preko 70%. Turizam, koliko god se trudili, mislim da ne treba biti okosnica za Općinu Drnje već nešto sasvim drugo. Mislim zaključno da se ne treba fokusirati na turizam i to je moje mišljenje o fazi razvoja same Općine Drnje.“

Ispitanik 4: „Apsolutno, po mogućnosti nabolje zato što stanje u Općini Drnje nije toliko loše koliko je u nekim drugim općinama, ali smatram da sela polako izumiru i sve više ljudi odlaze u gradove jer nema planirane stanogradnje. S obzirom na to da nisam u politici i ne planiram biti načelnik Općine Drnje nisam adekvatna osoba za opće davanje nekakvog mišljenja, osim da bi trebalo okupiti tim ljudi koji imaju volje, želje, znanja i ostalog potrebnog za razvoj Općine Drnje.“

Ispitanik 5: „Nisam pobornik onih da je dobro kako je, mislim da svi trebamo prionuti nekakvim promjenama, bilo kakvim, ako od njih 100 jedna uspije znači da smo nešto napravili. Ne miješam se u rad lokalne uprave i samouprave niti imam afiniteta za politiku, mislim da je dobro da mladi sve više ulaze u politiku i da dolazi njihovo vrijeme.“

Stanje u Drnju potrebno je promijeniti. Potrebno je najprije razvijati gospodarstvo i poduzetništvo. Trebalo bi oformiti tim ljudi koji imaju volje, želje, znanja i ostalog potrebnog za razvoj Drnja te im omogućiti da rade na razvoju općine.

4.1.4. Očekivanja

1. Kakva su Vaša očekivanja od Općine Drnje što se tiče pomoći u poslovanju?

Ispitanik 1: „Mislim da je Općina Drnje prema svima korektan partner isto tako institucija koja je prema svima otvorena i blagonaklona. Kao što sam rekao institucija koja pruža pomoć i mislim da ljudi općinu doživljavaju kao mjesto gdje se mogu obratiti za rješavanje svih svojih problema tako da je Općina Drnje svima otvorena za pomoć u poslovanju bilo koje prirode.“

Ispitanik 2: „Očekujem od Općine Drnje da se uključi u izradu Strategije razvoja turizma Koprivničko-križevačke županije te stavljanje već postojećih resursa u funkciju turizma.“

Ispitanik 3: „Očekujem od Općine Drnje da se uključi u korištenje sredstva kohezije. Sredstva kohezije su jedan razvojni instrument, tj. financijska sredstva koja će omogućiti promjene u kapitalnim investicijama po svim razinama pa onda i u općini Drnje. To je nešto bez čega se ne bi mogli niti razvijati.“

Ispitanik 4: „Nemamo nikakvih očekivanja od Općine Drnje, imali smo ih prijašnjih godina prije preseljenja firme dok smo se i privatno preselili u Grad Koprivnicu. U Drnju se još uvijek nalazi skladišni prostor međutim nemamo nikakvu namjeru vratiti poslovanje na područje Općine Drnje.“

Ispitanik 5: „Zadovoljan sam suradnjom Općinom Drnje koja pomaže školi u okviru svojih mogućnosti. Pomoć u suradnji odnosi se na uređenju škole u kojoj djeca borave 8 godina svojeg života. Zadnja značajnija financijska sredstva kojima je Općina Drnje sufinancirala sanaciju sanitarnog čvora iznosila su 70.000,00 kuna i to nisu mala sredstva za proračun općine Drnje.“

Prema mišljenju ispitanika, Drnje je korektan partner u realizaciji poslovanja bilo koje vrste. Od Općine se očekuje da se uključi u izradu Strategije razvoja turizma Koprivničko-križevačke županije te da postojeće resurse stavi u funkciju turizma te da koristi sredstva kohezije.

2. Kakva su Vaša očekivanja od Koprivničko-križevačke županije što se tiče pomoći u poslovanju?

Ispitanik 1: „Što se tiče očekivanja od Koprivničko-križevačke županije ona kao koordinator ne može pomoći puno, ona će uvijek sve spustiti na jedinice lokalne samouprave i tako da Koprivničko-križevačka županija može odraditi ono što je nužno, a što je njihova primarna zadaća tj. koordinacija i delegiranje svih onih stvari koje država traži. Što se tiče financija od županije ne možemo tu puno dobiti, što se tiče podrške osim PORE ne možemo dobiti kvalitetniju pomoć.“

Ispitanik 4: „Nemamo nekakvih očekivanja od Koprivničko-križevačke županije, posložili smo svoje poslovanje kojim smo zadovoljni, trenutno smo veličine srednjeg poduzeća i zadovoljni smo trenutnim stanjem u kojem se firma Vemo trade nalazi.“

Ispitanik 5: „Što se tiče očekivanja od Koprivničko-križevačke županije ona nam pomaže jako puno od rekonstrukcije škola, energetske obnove. Ulaže kontinuirano, svake godine.“

Analizom odgovora ispitanika može se zaključiti da dio ispitanika očekuje pomoć od Koprivničko-križevačke županije u poslovanju te im je značajna pomoć i kod pisanja projekata, posebice pomoć PORE.

3. Što smatrate najvećim prednostima odnosno nedostacima, tj. što Vam otežava/olakšava poslovanje?

Ispitanik 1: „Najveći nedostatak je složenost i prekompliciranost propisa znači potrebno je provesti simplifikaciju propisa, regulatornu giljotinu da bi pojednostavili sve moguće procedure koje bi ljudima bile jasno razumljive. Potrebno je ubrzati dobivanje akta za građenje da bi mogli imati bolje i uređenije mjesto za život. Isto tako potrebno je izbaciti hrpu strategija, planova, akcijskih planova i svega ostalog što je kod nas vrlo čest pojam koji služe samo trošenju novca i zapravo opravdanja za broj sati određenih službenika na nekom poslu, tako da u formalno-pravnom smislu veliki problem nam stvaraju propisi i složene i dugotrajne procedure kojima se ne vidi kraj i koje su jako loše za poduzetničku klimu, a što se odražava na poduzetnike koji dođu kod nas ne mogu dobiti određene akte za razvoj poslovanja. Isto tako prvi razlog je nesređenost imovinsko-pravnih odnosa, zatim jako sitne parcele jer nije odrađena komasacija, ono što je ključno kod svakog projekta ako nemate riješene imovinsko-pravne odnose ne možete početi uopće razmatrati razvoj nekog projekta, stvaranje projekta, prijavu projekta i na kraju njegovu realizaciju. Isto tako moram navesti da je još uvijek politika prisutna u svim segmentima društva i to je ono što treba iskorijeniti. Što se tiče prednosti mislim da je prednost Općine Drnje njezin položaj, prvenstveno geoprometni položaj. Isto tako što je Općina Drnje jedno mirno mjesto za život, jeftina je cijena nekretnina, blizina grada Koprivnice, blizina mađarske granice i prednost je svakako ta da Općina Drnje stvarno nudi sve one ključne uvjete za život u jednoj takvoj sredini.“

Ispitanik 2: „Nažalost moram spomenuti nezainteresiranost dionika u turizmu, nedovoljnu turističku ponudu, nedovoljan broj kvalitetnih smještajnih kapaciteta, isto tako jedan od razloga iako sam zaposlena u TZ Koprivničko-križevačke županije je i potkapaciranost u Turističkom

uredu TZ Koprivničko-križevačke županije, nedovoljna financijska sredstva, zakonodavstvo, a moglo bi se još toga nabrojati.“

Ispitanik 3: „Općine moraju raditi na prostornom planiranju, a unutar prostornog planiranja jedna od najvećih slabosti su imovinsko-pravni odnosi tj. vlasništvo. Znači općina treba kao pokretač zatražiti izmjeru po katastarskim općinama tamo gdje ta izmjera nije napravljena. Ako ne riješimo imovinsko-pravne odnose, horizontalno nismo ništa napravili i imamo prepreke i prema privatnim i prema pravnim investicijama.“

Ispitanik 4: „Firma Vemo trade zapošljava 100-ak zaposlenih te sav svoj proizvod plasira na inozemno tržište. Preseljenjem iz Općine Drnje povećan je broj zaposlenika, povećana je proizvodnja te prodaja proizvoda i mislim da nema nekih nedostataka koji utječu na poslovanje.“

Ispitanik 5: „Najveća prednost je kadar, tj. nastavno osoblje. Škola ima jako kvalitetan kadar što meni kao ravnatelju mnogo znači. U tom smislu moram napomenuti projekt Erasmus gdje škola Drnje sudjeluje treći put u suradnji s Estonijom, Italijom i Portugalom. Dok vas jedna Estonija koja ima najbolji sustav školovanja moli da mu budete partner u projektu onda znate da imate kvalificirane suradnike koje rade u školi. Nedostataka mislim da nemamo tj. s problemima se borimo i snalazimo u hodu i uspješno ih rješavamo.“

Prednosti poslovanja u Drnju su jeftina cijena nekretnina, blizina grada Koprivnice, blizina mađarske granice, ugodan život i dobri nastavni kadrovi u školi. Nedostaci su usitnjenost parcela, neriješeni imovinsko-pravni odnosi, a posljedica tih odnosa je spriječen razvoj investicijskih projekata i prostornog planiranja, složenost i prekompliciranost propisa, nezainteresiranost za turizam, nedovoljna turistička ponuda i nedovoljan broj kvalitetnih smještajnih kapaciteta.

4.1.5. Prijava organizacija na projekte ruralnog razvoja

1. Jeste li se dosad prijavljivali na projekte (lokalne, regionalne, nacionalne, EU)?

Ispitanik 1: „Općina Drnje se do sada prijavljivala na sljedeće projekte: Europski projekt prekogranične suradnje gdje još uvijek čekamo ocjenu naše prijave, Interreg zajedno s Općinom Legrad i mađarskim gradom Zalakaros projekt vrijedan više od 400.000,00 Eura gdje smo mi manjinski partner, ali naš udio je oko 200.000,00 Eura gdje smo prošli dvije provjere i čekamo konačnu odluku. Isto tako javili smo se na ruralni razvoj na mjeru 7.2.2 gdje smo dobili sredstva za unaprjeđenje kvalitete i modernizaciju cesta gdje smo upravo završili projekt izgradnje mosta

na vodotoku Gliboki i dijela ceste Braće Radić gdje je ukupna investicija 3 milijuna kuna od čega je 2,85 milijuna kuna financirano iz europskih sredstava. Što se tiče regionalnih projekata svake godine se javljamo prema županiji i pokušavamo dobiti 200.000,00 kuna za unaprjeđenje komunalne infrastrukture. Od nacionalnih projekata svake godine se prijavljujemo na projekte Ministarstva graditeljstva i regionalnog razvoja, kao i za održivi razvoj lokalne zajednice i unaprjeđenje komunalne infrastrukture gdje Općina Drnje ima mogućnost zbog toga što je smještena u 4. skupinu razvijenosti ostvariti 50% ukupnog sufinanciranja na tim projektima. Nažalost, puno projekata nam je bilo odbačeno iz razloga ne toga da naše prijave nisu bile pravovaljane i pozitivne, već iz razloga što su sredstva već bila utrošena ili nismo dobili pravi odgovor zašto nismo dobili sredstva na tom natječaju.“

Ispitanik 2: „TZ Koprivničko-križevačke županije u više navrata se prijavljivala na razne nacionalne i EU projekte.“

Ispitanik 3: „Treća faza koja postoji u županiji je uvijek besplatna i na raspolaganju je svakoj općini, a odnosi se na izradu, pripremu i apliciranje svih programa koje obavlja PORA jer za to i prima novac od Ministarstva regionalnog razvoja. U tom smislu mi kroz našu instituciju pružamo besplatnu pomoć svim općinama pa tako i Općini Drnje.“

Ispitanik 4: „Da, prvo na regionalne, a zatim na nacionalne i EU projekte.“

Ispitanik 5: „Škola se prijavljivala na projekte Erasmus K1 i K2 na kojima sudjeluje već treći put. Na nacionalnom planu škola je sudjelovala u projektu *Održi korak* koji se odnosio na uključivanje romske djece u zajednicu od prvog razreda osnovne škole.“

Predstavnici organizacija u Drnju imaju bogato iskustvo u prijavama na projekte. Do sada su se organizacije prijavljivale na mnogobrojne i raznovrsne projekte.

2. Jeste li do sada dobili sredstva za projekt?

Ispitanik 2: „Da.“

Ispitanik 3: „Koprivničko-križevačka županija se redovito javlja na sve projekte za koje smatra da bi mogli unaprijediti kvalitetu života u njoj i mislim da smo u tome uspješni.“

Ispitanik 4: „Svaki puta dok smo tražili sredstva za projekt i dobili smo ih, a što ukazuje da smo imali dobar tim ljudi koji su pisali prijave na projekte. U onoj fazi dok smo bili u Drnju aplicirali smo na neke lokalne i regionalne projekte, u principu nismo imali investicije, u to vrijeme nije bilo toliko razvijeno, ono što smo uspjeli dobiti bilo su županijske subvencije tj. najčešće kamate na kredite koji su pravdali investicije. U kasnijoj fazi, dok smo se preselili u poduzetničku zonu, aplicirali smo na jedan projekt gdje smo bili u prvih 8 firmi u Republici

Hrvatskoj koja su dobila sredstva iz EU fonda u programu povećanja konkurentnosti kohezije proizvodne industrije u Hrvatskoj. Paralelno s tim projektima aplicirali smo i na nacionalne i regionalne gdje smo koristili i usluge PORE i županijskih službi.“

Ispitanik 5: „Dobili smo sredstva u sklopu projekta Erasmus.“

Dobivena su sredstva za raznovrsne projekte. Provodili su se Erasmus projekti, a dobra stvar je što Drnju u dobivanju sredstava za projekt pomaže razvojna agencija Koprivničko-križevačke županije (PORA).

3. Opišite za što ste dobili i kako ste utrošili dobivena sredstva.

Ispitanik 1: „Kao što sam napomenuo most u Torčecu izgrađen je 2020 godine, završena rekonstrukcija i izgradnja parkirališta na mjesnom groblju u Drnju gdje je utrošeno 450.000,00 kuna za izgradnju parkirališta i pristupne ceste, utrošena su sredstva Ministarstva graditeljstva u iznosu od 222.000,00 kuna za rekonstrukciju i modernizaciju javne rasvjete u Općini Drnje s LED rasvjetom. Nakon toga, od Ministarstva regionalnog razvoja dobili smo 200.000,00 kuna za rekonstrukciju tj. sanaciju i adaptaciju ceste Braće Radić u Torčecu, na Ministarstvu graditeljstva prijavili smo izgradnju pristupne staze i parkirališta na mjesnom groblju u Torčecu, projekt vrijedan 599.000,00 bez PDV-a od. Za sve projekte dobili smo uporabne dozvole te su oni napravljeni po projektantskim troškovnicima koje su izradili ovlašteni projektanti.“

Ispitanik 2: „Zadnja sredstva za projekt koje je TZ Koprivničko-križevačke bila su za razvoj konjičkih turističkih staza na području Koprivničko-križevačke županije kojima je u kratkom razdoblju uređeno 280 kilometara konjičkih staza.“

Ispitanik 3: „Osim odjela kojeg ja vodim i koji se jednim dijelom bavi vođenjem baze projekata na području županije u suradnji s POROM, a mislim da je to tema o kojoj bismo mogli pričati nadugo i naširoko, postoji i baza EU projekata u županiji koje vodi drugo upravno tijelo.“

Ispitanik 4: „Kapitalna ulaganja za izgradnju hale, kupnju strojeva.“

Ispitanik 5: „Dobili smo sredstva za poboljšanje čitanja s razumijevanjem, a što nedostaje većini djece, a mogli bi reći i odraslima. Osim određenih financijskih sredstava koje škola dobije, dobila je suvremenu komunikacijsku tehnologiju tj. pametni ekran vrijednosti 28.000,00 kuna koji sami ne bi nikad kupili jer uvijek ima drugih stvari koje su hitnije.“

Dobivena sredstva iz projekata utrošena su u razvoj lokalne zajednice.

4. Planirate li se u budućnosti javljati na projekte? Ako da, zašto? Ako ne, zašto?

Ispitanik 1: „U budućnosti se također mislimo javljati na mnoštvo projekata iz razloga jer projekti su nužnost, isto tako što je nužnost i ostvariti što veće sufinanciranje da li iz regionalnog, nacionalnog projekta ili EU fonda. Općina Drnje sama ne može puno toga sama odraditi, ali barem ovo što može odrađuje kvalitetno i pravovremeno dok svako sufinanciranje je nužno i dobrodošlo jer kroz različite modele sufinanciranja možemo odraditi puno više toga.“

Ispitanik 2: „Da. TZ Koprivničko-križevačke županije i u budućnosti će se javljati na projekte sa svrhom unaprjeđenja turističke ponude naše županije, što s obzirom na iznos proračuna županijske turističke zajednice nije moguće samostalno u obimu u kojem bi to bilo moguće kroz projekt i sufinanciranje.“

Ispitanik 3: „Naravno bez projekata teško je ostvariti napredak tako će i Općina Drnje usmjeriti fokus na željeznički kolodvor, terminal za razvoj tereta, izgradnju zgrade za špediciju. Nastavno na to izgradnju zone pružanja usluga koji se s tim bave. Imate nešto što će se Općini Drnje nesumnjivo dogoditi, a to je kapitalno ulaganje gdje su ugovori zaključeni i radovi kreću vrijedni 3 milijarde. Čuli ste na radiju da je to skuplje od „Pelješkog mosta“ i to će utjecati na razvoj Općine Drnje.“

Ispitanik 4: „Kako smo trenutačno srednje poduzeće koje za projekte može dobiti 35%, šteta bi bilo ne uzeti ponuđeno kada već imamo priliku.“

Ispitanik 5: „Čim se jedanput stvori jezgra koja stvori projekt i zna postaviti projekt horizontalno i vertikalno, po svim pravilima, ne mora nikoga pitati i od nikoga učiti, očekujem da će to trajati i u budućnosti. Škola ima svoj proračun i svaki projekt koji donese određena sredstva, bilo financijska bilo tehnička je dobrodošla.“

Svi ispitanici se slažu da se i u budućnosti planiraju javljati na raznovrsne projekte. Na projekte se prijavljuju zato što su im potrebna dodatna financijska sredstva. Svaki projekt koji donese financijska sredstva je poželjan, a budući da postoje prilike, potrebno ih je iskoristiti. Uskoro kreće provedba projekata vrijednih 3 milijuna kuna.

5. Što smatrate najvećim nedostatkom Vaše organizacije kod prijave na projekt?

Ispitanik 1: „Prilikom prijave na projekte u Općini Drnje je taj što nemamo dovoljno vremena da bi kvalitetno napravili svaki projekt, da bi ga u miru prijavili i to je ono što nas koči u svakodnevnom radu općine.“

Ispitanik 2: „Kao i u većini organizacija sličnih našoj, smatram da je najveći problem nedostatak financijskih sredstva te kadrovska potkapaciranost.“

Ispitanik 3: „Mi nemamo namjeru kritizirati vrste javnih natječaja, ali načelno osobno mogu reći da postoji jedna grupa javnih natječaja koje raspisuju nadležna tijela ministarstva, odnosno provedbena tijela prve razine, koje se bave u određenom limitu sredstava idejom da će najbrži prijavitelj biti prihvatljivi korisnici, ideja „najbržeg prsta“ koja je po meni loša ideja.“

Ispitanik 4: „Svi projekti na koje smo se prijavili su prošli, faza u kojoj smo išli za EU projekt trajala je 18 mjeseci od same pripreme ideje do isplate avansa. Ne vidim nedostatke zato što su nam svi projekti prošli.“

Ispitanik 5: „Mi imamo ekipu od 5 mladih ljudi koji vode projekte i koji imaju volju, želju i entuzijazam i dok imamo njih u školi ne bojim se nedostataka projekata. Da se ne bi mislilo da osim njih drugi ne rade, svaki zaposlenik ima svoje projekte. Ako npr. spomenemo Božićni sajam koji se svake godine održava u školi i to je jedan oblik projekta u kojem sudjeluju ostali suradnici.“

Najvažniji nedostatak kod prijave na projekte su nedostatak vremena i financija, sistem „najbržeg prsta“ i sl., no osim toga ne ističu se važniji nedostaci kod prijave na projekte. Općenito, problem je što postoji malo zaposlenika koji se mogu baviti projektima pa se ne stigne kvalitetno izraditi projektna prijava.

6. Što smatrate, zašto se mali broj organizacija/poduzetnika odlučuje prijavljivati projekte?

Ispitanik 1: „Što se tiče broja prijave na određene projekte mislim da se jako puno institucija, ustanova te privatnih osoba javlja na razno razne projekte, no da je još uvijek veliki broj njih kojih ne prođu i smatram da bi bilo potrebno povećati financijska sredstva u projektima kako bi veći broj korisnika realizirao sredstva za pojedini projekt.“

Ispitanik 2: „Smatram, kako sam i prije navela da je najveći problem u financijskim sredstvima, needuciranosti dionika, nespremnost na izazove i provedbu projekata, kao i nedovoljan broj zaposlenih u sektoru koji se odnosi na ruralni turizam.“

Ispitanik 3: „Osobno ne mislim da se mali broj organizacija ili poduzetnika odlučuje javiti na projekte već suprotno. Ispod crte je redovito popriličan broj i koji ne zadovoljavaju natječaj za projekte, ali obzirom da su projekti ponavljajući i da traju po 7 godina vjerujem da će svi doći na red. Postoji drugi problem sve što mislite prijaviti morate bar godinu dana prije početi projektirati to je postupak koji traje, kad se objavi natječaj on traje 2 mjeseca i vi morate biti prvog dana spremni, ali to je unutrašnja organizacija lokalne jedinice ili neke institucije. Ne

može PORA njima raditi projekt, ako oni dođu nespremni npr. bez građevinske dozvole, bez projekta, bez troškovnika ili riješenih imovinsko-pravnih odnosa.“

Ispitanik 4: „Prije svega sami projekti tj. njihove mogućnosti nisu prezentirani prema javnosti, medijska popraćenost je mala i mislim da je sav onaj rad koji ministarstvo odradi mizeran i nije odrađen na dovoljno kvalitetan način. Mi smo išli preko sadašnje firme Apsolon tj. bivše Sense Consulting koja mislim da je najjača firma za projekte u Hrvatskoj, ali i njezine usluge koštaju. Na našem iskustvu mi prve projekte nismo prepoznali i nismo ih znali iskoristiti, za dobar projekt treba minimalno 6 mjeseci pripreme da bi se realizirao, a za što veliki broj organizacija/poduzetnika nije spreman.“

Ispitanik 5: „Prvenstveno treba imati ljude koji vode projekt. Moram opet spomenuti projekt Erasmus, kod nas ide već 5. godina projekta, a da ljudi koji vode taj projekt nisu dobili niti kunu nadoknade za vođenje projekta, jer u tim projektima nisu predviđena sredstva za nagrađivanje sudionika projekta. Radi se o čistom entuzijazmu ljudi koje vode taj projekt, koji se dokazuju sebi drugima da to hoću i da to mogu, ali po meni za to nisu adekvatno nagrađeni.“

Ispitani predstavnici odabranih organizacija složili su se da su projekti, neovisno o čijim se sredstvima govori, važna mogućnost za poticanje razvoja. Svi imaju iskustva u prijavi na projekte i planiraju se prijavljivati na projektne natječaje u budućnosti. To je važna informacija za Općinu Drnje koja je okružena iskusnim prijaviteljima projekata te bi to trebala iskoristiti najviše što može. Problem je što se zbog različitih razloga projekti ne prijavljuju; needuciranosti dionika, nespremnost na izazove i provedbu projekata, nedostaju kadrovi koji bi vodili projekte, problem je i što projekti nisu dovoljno prezentirani javnosti, a potrebno je i mnogo vremena za pripremu svakoga projekta.

4.1.6. Rasprava o rezultatima intervjua

Intervjuirano je pet predstavnika institucija i poduzeća koji imaju značajan utjecaj na Općinu Drnje. Intervjuirani su predstavnici: Općine Drnje, Turističke zajednice Koprivničko-križevačke županije, Koprivničko-križevačke županije, poduzeća Vemo trade te Osnovne škole Fran Koncelak iz Drnja.

Drnje ima turistički potencijal, ali on nije dovoljno iskorišten. Djelomice se ne iskorištava zbog nedostatka sredstava i loše infrastrukture, a djelomice i zbog nezainteresiranosti stanovnika za bavljenje turizmom. Jedan od najvećih razvojnih problema je činjenica da se većina razvojnih planova planira na kratke rokove, a ne dugoročno. Postoji

Program ukupnog razvoja Općine Drnje za razdoblje 2015.-2020., a u tome je programu jedan od tri strateška cilja i razvoj gospodarstva. U razvoj gospodarstva spadaju dva podcilja – podrška razvoju poduzetništva te razvoj i promocija turističke ponude. Međutim, taj dokument samo okvirno definira razvoj turizma, a budući da u ovoj godini prestaje razdoblje na koje se odnosi, potrebno je pristupiti izradi novoga plana.

Općenito, situacija u Drnju mogla bi se mijenjati na bolje. Da bi se došlo do promjene, potrebno je raditi na razvoju gospodarstva i poticati poduzetništvo te prije svega izgraditi potrebnu komunalnu infrastrukturu. Drnje bi trebalo koristiti sredstva kohezije, a iako postoje brojni problemi s kojima se svi ispitanici suočavaju, od kojih su najveći problem preopširni birokratski zahtjevi, i dalje postoje veliki potencijali razvoja Općine, ali postoji i problem s kadrovima kojih nema dovoljno.

Općina Drnje trebala bi se uključiti u izradu raznih strateških i operativnih dokumenata i tako privlačiti financijska sredstva neophodna za razvoj. Predstavnici organizacija koji su sudjelovali u istraživanju susreću se s raznim problemima u poslovanju, primjerice, nedostatkom infrastrukture, nezainteresiranošću uključenih sudionika, kompleksnom papirologijom i drugima. Ispitani predstavnici odabranih institucija i organizacija složili su se da su projekti, neovisno o kojim se sredstvima govori, važna mogućnost za poticanje razvoja. Svi imaju iskustva u prijavi na projekte i planiraju se prijavljivati na projektne natječaje u budućnosti.

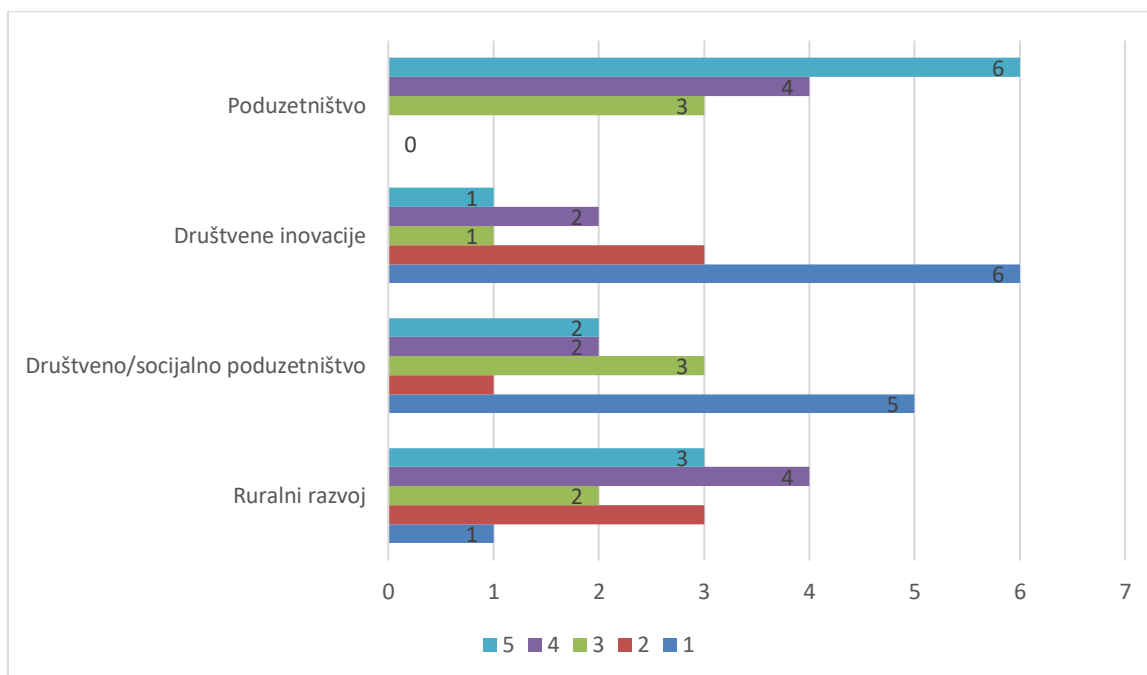
Svaka ispitivana organizacija utječe na razvoj Općine Drnje kroz svoju osnovnu djelatnost te se u budućnosti mogu graditi partnerski odnosi između organizacije i Općine, a neki od tih odnosa su već sada uspostavljeni. U ovome je poglavlju dokazana druga hipoteza rada: Donositelji odluka za Općinu Drnje vide potencijale ruralnog razvoja s aspekta svojeg zanimanja. Svi donositelji odluka smatraju da bi Drnje trebalo još više i aktivnije raditi na poboljšanju uvjeta u mjestu jer će se time razviti poduzetništvo i gospodarstvo i stvoriti ugodnije mjesto.

4.2. Rezultati anketnog istraživanja

Rezultati anketnog istraživanja prikazani su redoslijedom kojim su se javljala pitanja u anketi. Prikazani su pomoću grafikona te su objašnjeni. U prvome pitanju, ispitanici su trebali ocijeniti svoju upoznatost s temama ruralnog razvoja, društvenog/socijalnog poduzetništva, društvenih inovacija i poduzetništva. Imali su i mogućnost dodatnog pojašnjenja i komentara koju nije

iskoristio nijedan ispitanik. Ocjenom 5 su trebali ocijeniti temu s kojom su u potpunosti upoznati, a ocjenom 1 trebali su ocijeniti temu s kojom uopće nisu upoznati. Rezultati su prikazani grafikonom 1.

Grafikon 1. Upoznatost s temama ruralnog razvoja

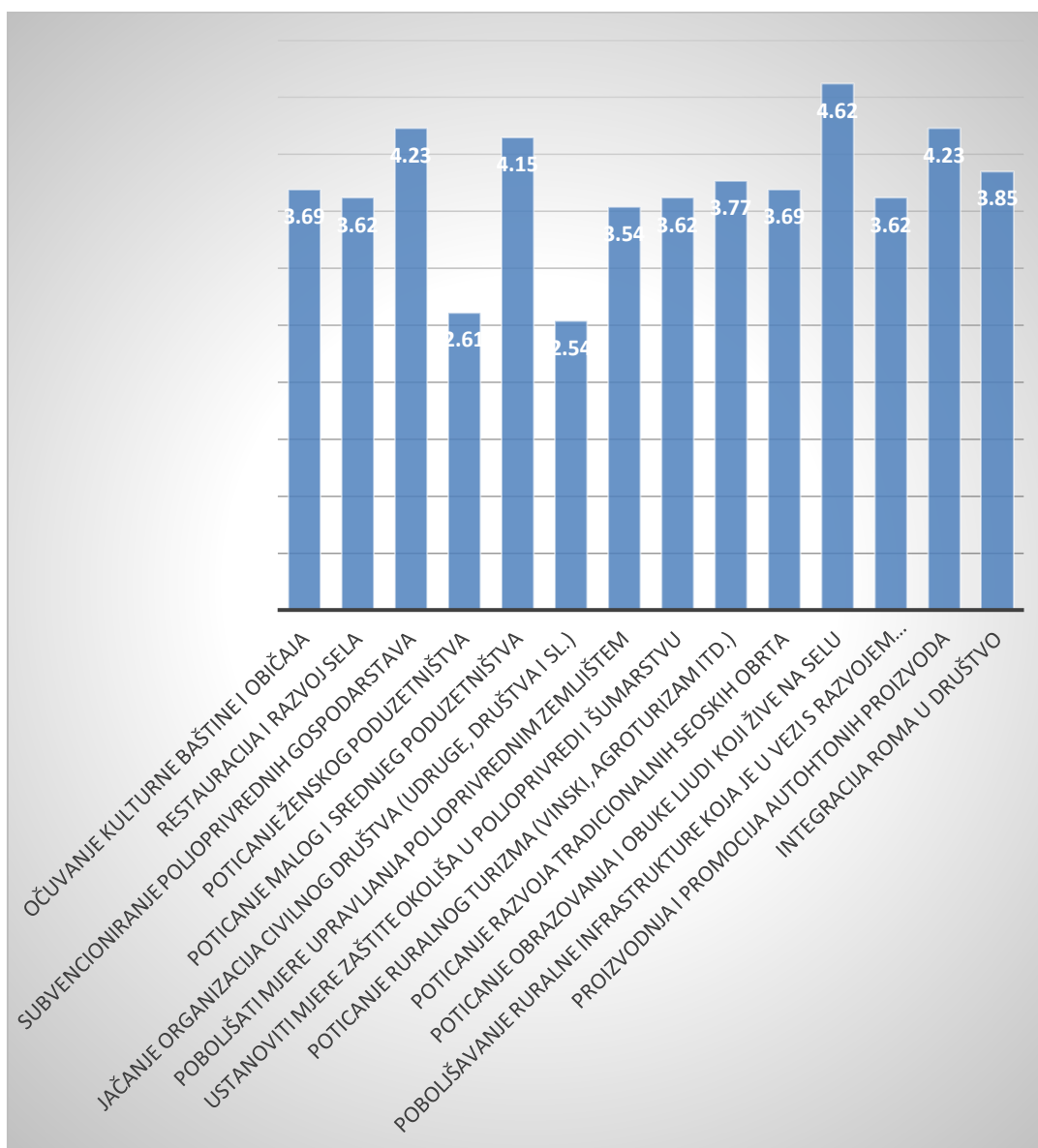

Izvor: izrada autora

Najveći broj ispitanika smatra da je odlično upoznat s temom poduzetništva, a najmanje su upoznati s temom društvenih inovacija koja je dobila najniže ocjene.

U drugom pitanju ispitanici su morali ocijeniti slažu li se da je neka od aktivnosti potrebna za ruralni razvoj Općine Drnje. Ocjenu 5 davali su ako su se u potpunosti slagali s tvrdnjom te su smatrali da je aktivnost iz tvrdnje potrebno napraviti za ruralni razvoj Drnja, a ocjenu 1 davali su ako su smatrali da aktivnost ne doprinosi ruralnom razvoju općine Drnje. Rezultati su prikazani grafikonom 2.

Grafikon 2. Ocjena aktivnosti potrebnih za ruralni razvoj Drnja

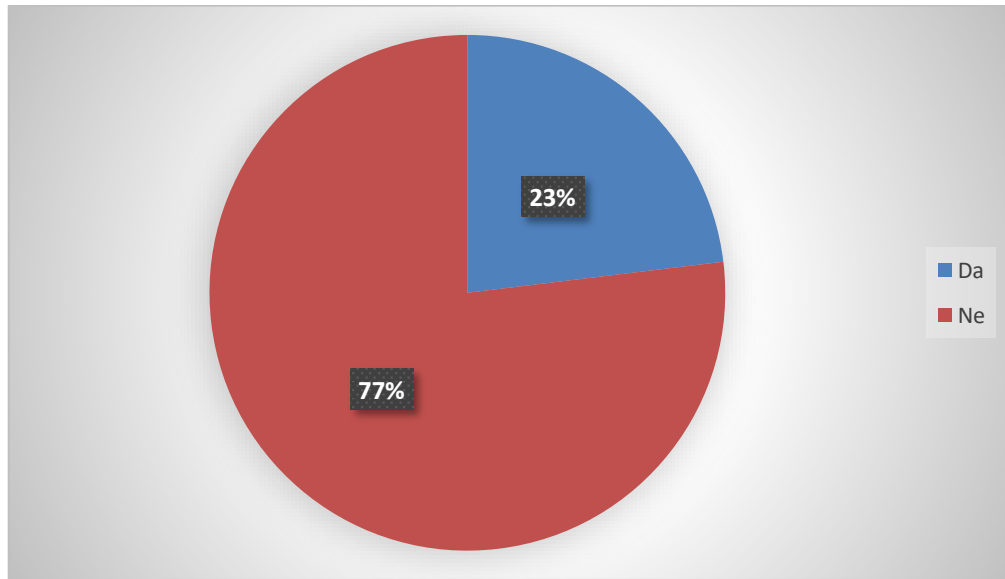

Izvor: izrada autora

Ispitanici su kao najvažniju aktivnost koju je potrebno napraviti za razvoj Drnja istaknuli poticanje obrazovanja i obuke ljudi koji žive na selu. Važnim smatraju i subvencioniranje poljoprivrednih gospodarstava te proizvodnju i promociju autohtonih proizvoda.

U trećem pitanju ispitanici su trebali odgovoriti jesu li dosad radili na projektima ruralnog razvoja. Rezultati su prikazani grafikonom 3.

Grafikon 3. Jeste li do sada radili na projektima ruralnog razvoja?

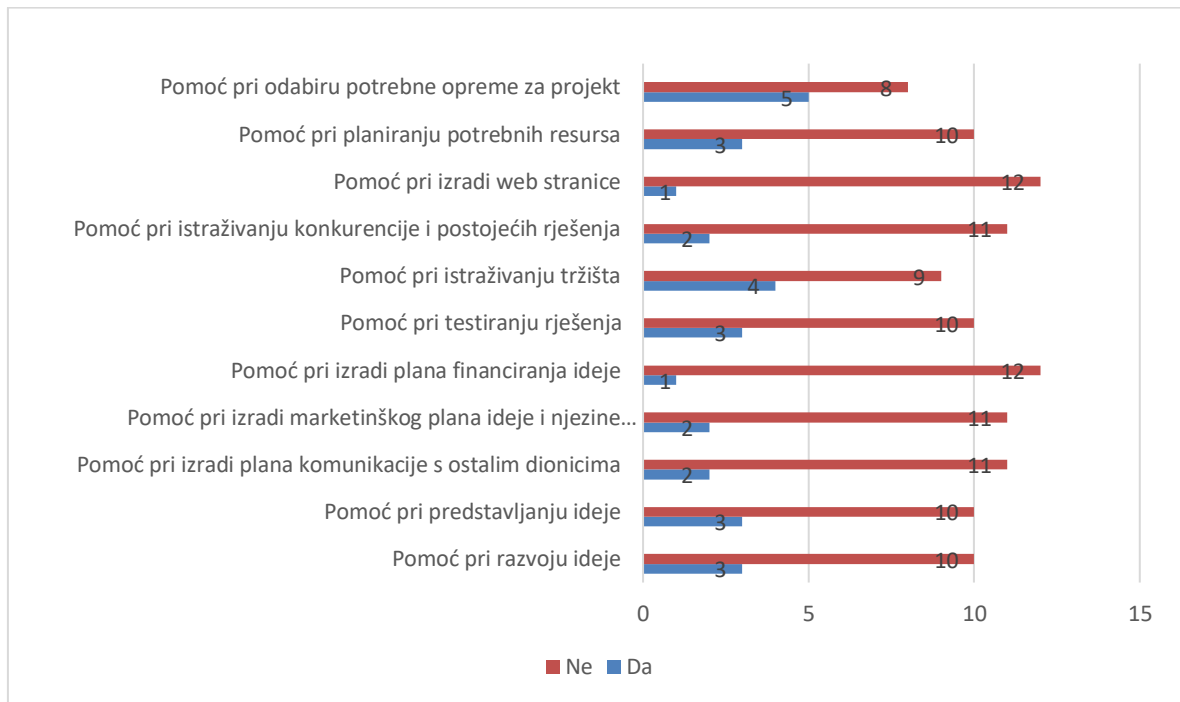

Izvor: izrada autora

Veći broj ispitanika, njih 77 %, nije radio na projektima ruralnog razvoja. Manji broj ispitanika je radio na projektima ruralnog razvoja.

U četvrtom pitanju ispitanici su trebali označiti čime bi oni osobno mogli doprinijeti razvoju projekata usmjerenih na ruralni razvoj. Bilo je moguće označiti da ili ne, što znači da je trebalo označiti bi li u odabranome segmentu mogli pružiti pomoć ili ne. Rezultati su prikazani grafikonom 4.

Grafikon 4. Kako biste mogli doprinijeti razvoju projekta?

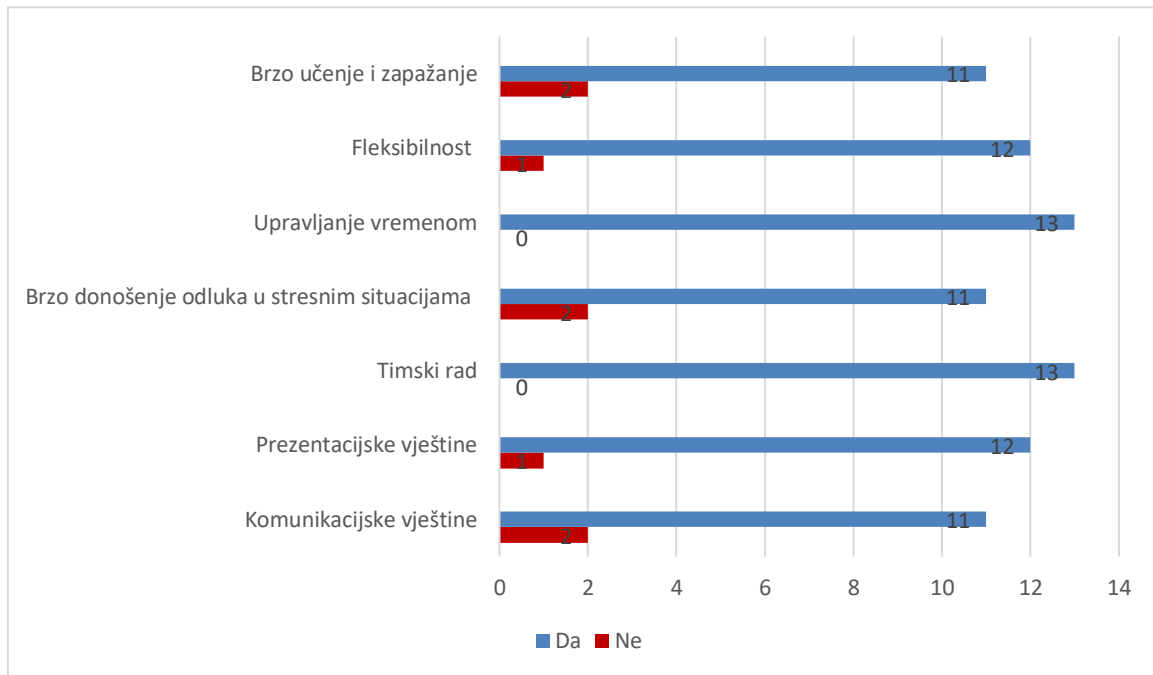

Izvor: izrada autora

Ispitanici su dosta aktivnosti označili odgovorom ne, što znači da veliki broj ispitanika smatra da na mnogim područjima ne može pružiti pomoć kod izrade projekata usmjerenih na ruralni razvoj. Najveći broj ispitanika smatra da može pomoći kod odabira potrebne opreme za projekt. Slijede ispitanici koji smatraju da mogu pružiti pomoć kod istraživanja tržišta. Svi ostali odgovori imaju manji broj ispitanika koji su spremni pomoći. Najmanji broj ispitanika spreman je pomoći kod izrade financijskog plana za ideju te kod izrade web stranice.

Petim pitanjem ispitivalo se koje vještine ispitanici osobno posjeduju, a mogle bi poslužiti u razvoju projekata usmjerenih na ruralni razvoj. Rezultati su prikazani grafikonom 5.

Grafikon 5. Koje vještine posjedujete?

Izvor: izrada autora

Najveći broj ispitanika smatra da dobro upravlja vremenom te da je spreman za timski rad. Ispitanici su općenito dosta dobro ocijenili vlastite vještine.

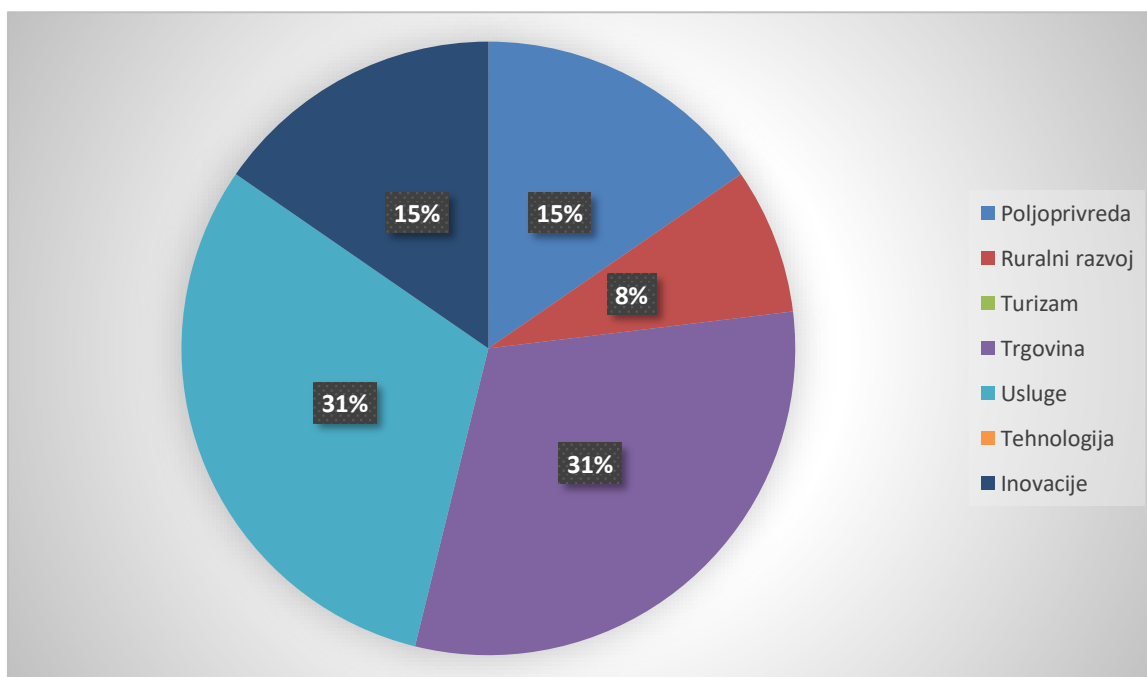
U šestom pitanju ispitanici su trebali upisati naziv društveno-poduzetničke ideje koja bi se mogla realizirati na području općine Drnje, a o kojoj su ispitanici razmišljali. Odgovori su:

1. Izgradnja pješačke staze
2. OPG za proizvodnju borovnica
3. Pekara
4. Proizvodnja tradicijskih žičanih glazbala
5. Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo za ekološki uzgoj salate
6. Trgovina (4 ideje)
7. Pokretanje udruge mladih
8. Stolarija
9. Obrt za čuvanje djece
10. Limena glazba

U sedmom pitanju je trebalo napisati u koje područje djelatnosti bi ispitanici svrstali društveno-poduzetničku ideju. Rezultati su prikazani grafikonom 6.

Grafikon 6. Područje djelatnosti društveno-poduzetničke ideje

Izvor: izrada autora

Najveći broj ispitanika imao je ideju iz područja trgovine (31%). Najmanji broj ispitanika imao je ideju koja spada u ruralni razvoj.

U idućem pitanju trebalo je ukratko opisati društveno-poduzetničku (poslovnu) ideju/pothvat. Na ovo pitanje odgovorilo je 9 od 13 ispitanika.

1. Izgradnja pješačke staze

Smatram da na području općine nedostaje pješačka staza pa bih dao izgraditi pješačku stazu. Novac za ideju dobio bih iz sredstava Europske unije. Staza bi osigurala sigurnost pješaka, a mogla bi se koristiti i u rekreativne svrhe pa bi ljudi mogli hodati.

2. Pekara

Na području općine mi nedostaje kvalitetna pekara koja bi u ponudi imala i različite kolače i možda i proizvode bez glutena te proizvode za vegane i vegetarijance. Mislim da trebamo slijediti prehrambene trendove.

3. Proizvodnja tradicijskih žičanih glazbala

Tradicijnska žičana glazbala koriste se u tamburaškim sastavima, u KUD-ovima te u glazbenim školama, a s obzirom na to da sam se tek doselio u općinu, planiram preseljenje proizvodnje.

4. Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo za ekološki uzgoj salate

Našoj obitelji dugogodišnja je želja pokrenuti obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo za ekološku proizvodnju više vrsta salate. Trenutno uzgajamo salatu za vlastite potrebe i prodaju na tržnici, ali htjeli bismo prodavati salatu većim otkupljivačima kao što su trgovine.

5. Trgovina

Na Botovu nedostaje jedna trgovina mješovitom robom koju bi trebalo pokrenuti, ali problem je što za to treba puno novca.

6. Pokretanje udruge mladih

Udruge mladih su dobro mjesto za povezivanje i zbližavanje mladih, a preko takvih udruga mogu se napraviti događaji koji će spriječiti iseljavanje mladih iz općine.

7. Stolarija

Kod kuće sam iz dosade počeo raditi manje komade namještaja. Nakon nekog vremena, supruga je poželjela novu kuhinju koju sam joj napravio sam. Kuhinju su vidjeli naši obiteljski prijatelji i poznanici koji su me pitali mogu li i njima izraditi neke komade namještaja. Zaključio sam da bih mogao otvoriti stolariju.

8. Obrt za čuvanje djece

Već sam prije htjela otvoriti obrt za čuvanje djece zato što mislim da je zaposlenim roditeljima problematično to što vrtić ne radi poslijepodne, vikendom i blagdanima. Moja ideja je ostvariva, ali nemam novaca za nju.

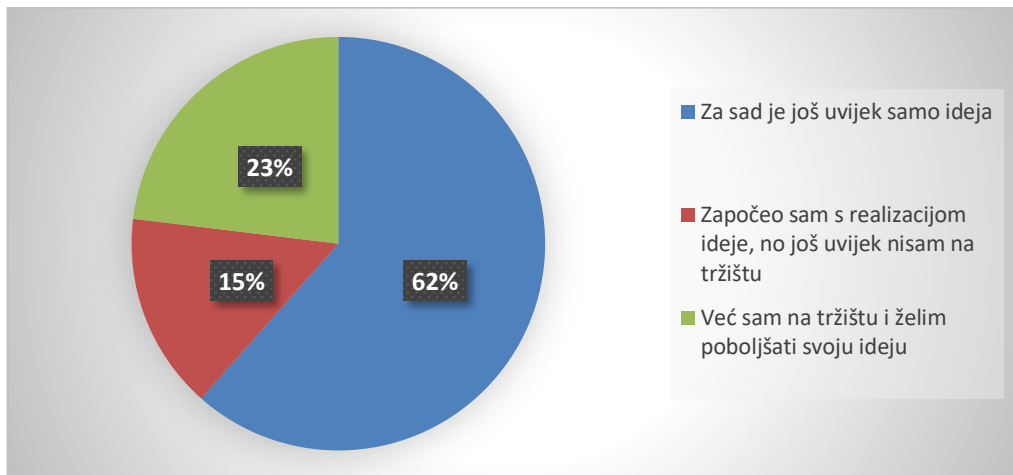
9. Limena glazba

Limena glazba mogla bi se osnovati u obliku udruge kako bi imali svoju vlastitu glazbu za razne događaje.

Kao što je vidljivo iz odgovora ispitanika, postoje brojne aktivnosti kojima bi se stanovnici Općine Drnje u budućnosti htjeli baviti. Te je aktivnosti potrebno uzeti u obzir prilikom planiranja načina na koji će se potrošiti javni novac.

U idućem pitanju trebalo je odrediti u kojoj fazi razvoja se trenutno nalazi društveno-poduzetnička ideja ili pothvat. Rezultati su prikazani grafikonom 7.

Grafikon 7. Faza razvoja društveno-poduzetničke ideje

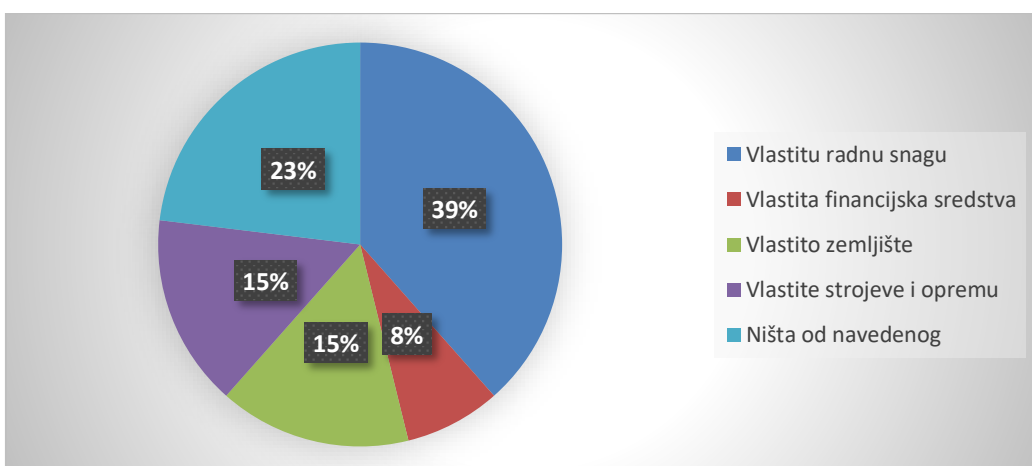

Izvor: izrada autora

Najveći broj ispitanika je još uvijek na razini ideje, odnosno nije krenuo u realizaciju i to se odnosi na 62 % ispitanika. Najmanji broj ispitanika je započeo s realizacijom ideje, ali još uvijek se nije probio na tržište (15 % ispitanika).

Idućim pitanjem provjeravalo se koje resurse za pokretanje vlastite ideje trenutno posjeduju ispitanici. Rezultati su prikazani grafikonom 8.

Grafikon 8. Resursi za pokretanje vlastite ideje

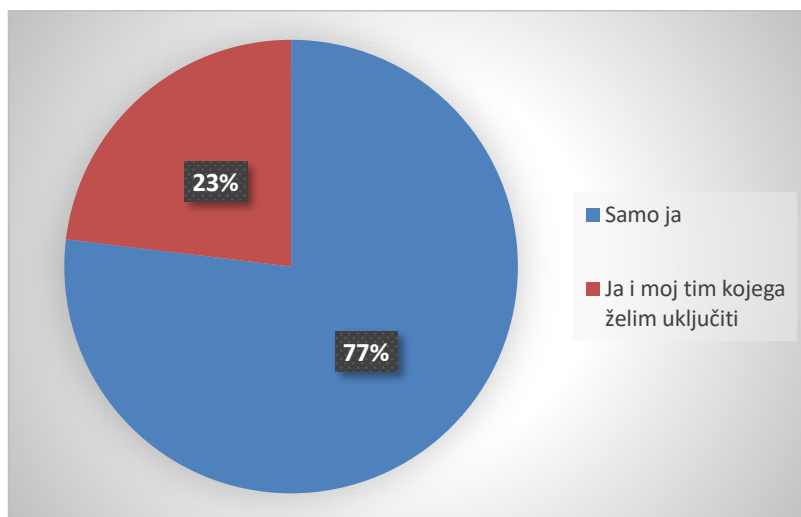

Izvor: izrada autora

Nijedan resurs ne posjeduje 23 % ispitanika. Najveći broj ispitanika posjeduje vlastitu radnu snagu i to se odnosi na 39 % ispitanika. Vlastita financijska sredstva posjeduje samo 8 % ispitanika.

U idućem pitanju trebalo je odrediti tko sudjeluje u pokretanju društveno-poduzetničke ideje/pothvata. Rezultati su prikazani grafikonom 9.

Grafikon 9. Sudionici u ostvarivanju poslovne ideje

Izvor: izrada autora

Na idućih šest pitanja odgovarale su samo tri osobe koje su na prethodno pitanje odgovorile da žele uključiti sudionike u svoj tim. Najprije su trebali navesti broj osoba u željenom timu. Jedna osoba je navela četiri osobe, jedna dvije, a jedna šest osoba. Nakon toga je trebalo navesti funkcije ili zanimanja tih osoba u timu. Osobe su odgovorile:

Ispitanik 1:

- 1) Prodavač
- 2) Prodavač
- 3) Poslovođa
- 4) Računovođa

Ispitanik 2:

- 1) Vlasnik stolarije
- 2) Pomoćni radnik

Ispitanik 3:

- 1) Predsjednik udruge
- 2) Potpredsjednik udruge
- 3) Tajnik udruge
- 4) Knjigovođa udruge
- 5) Zaposlenik

6) Zaposlenik

Bilo je potrebno odrediti koju vrstu usluga ili proizvoda bi ispitanici htjeli razvijati. Jedna osoba je odgovorila da bi se u trgovini prodavale potrepštine za svaki dan, druga želi proizvoditi namještaj, a treća je rekla da bi se organizirale različite aktivnosti za mlade.

Nakon toga trebalo je opisati korisnike proizvoda ili usluge. Osoba koja je htjela otvoriti trgovinu rekla je da su korisnici proizvoda ili usluga sve zainteresirane osobe. Osoba koja je odlučila proizvoditi namještaj rekla je da su kupci, odnosno korisnici proizvoda ili usluge sve zainteresirane osobe bez obzira na dob, spol, društveni položaj i druge karakteristike kojima je potreban namještaj. Osoba koja bi htjela otvoriti udrugu za mlade rekla je da su korisnici usluga mlade osobe (do najviše 45 godina starosti) koje žele sudjelovati na aktivnostima za mlade i s mladima. Problem s odgovorima predstavlja činjenica da ispitanici nisu u obzir uzeli mogućnost da mještani neće htjeti koristiti njihove usluge i nemaju rezervnu opciju plasmana proizvoda i usluga.

Nakon toga je trebalo napisati koji se problem ili potreba korisnika zadovoljava uvođenjem novog proizvoda ili usluge. Odgovori su:

- 1) Omogućuje se svim dobnim skupinama na lokalnom području kupovina velikog broja proizvoda za kućanstvo.
- 2) Proizvodi se visokokvalitetan namještaj dostupan u lokalnom okruženju.
- 3) Organizira se mnogo aktivnosti za mlade, a takve aktivnosti nedostaju na području općine pa se zbog toga jako puno mladih iseljava u druga, veća mjesta s većom ponudom sadržaja.

Posljednje pitanje za troje ispitanika koji su odlučili raditi u timu tražilo se da se navede kako korisnici/kupci trenutno rješavaju zadovoljavanje opisanog problema/potrebe. Ispitanici su odgovorili da se problem ne rješava jer traženog proizvoda ili usluge nema u blizini, da se ono što trebaju nalazi udaljeno 30 kilometara od njihovog mjesta stanovanja, da odlaze u veće gradove u kupovinu i namještaj kupuju izvan općine.

Devetnaestim pitanjem želi se ispitati koja će konkretna konkurentska prednost nastati za korisnike proizvoda ili kupce. Namijenjeno je za svih trinaest ispitanika, kao i sva pitanja koja slijede. Na pitanje nisu odgovorili svi ispitanici, već samo 9 ispitanika, a odgovori su:

- 1) Pješačka staza će smanjiti broj pješaka i biciklista na kolniku te će se smanjiti broj prometnih nesreća koje uključuju pješake i bicikliste. Smanjit će se količina vožnje automobilima te će se očistiti okoliš od ispušnih plinova.

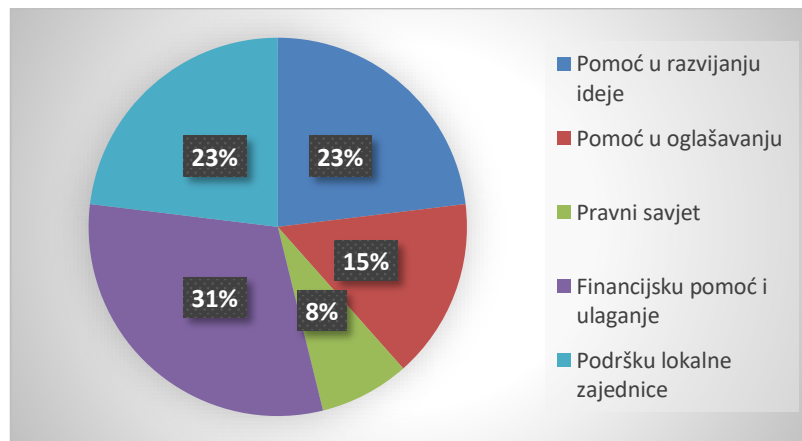
- 2) Pekarski proizvodi su uvijek potrebni, a bilo bi dobro da i osobe s posebnim prehrambenim potrebama (vegetarijanci, vegani, celijakičari) mogu kupiti pekarske proizvode.
- 3) Proizvodnja tradicijskih glazbala mogla bi dovesti do osnivanja kulturnoumjetničkih društava ili novih glazbenih sastava
- 4) Zdrava prehrana (salata)
- 5) Mogućnost kupovanja hrane u lokalnoj zajednici, ali i drugih proizvoda za kućanstvo
- 6) Više zabave za mlade
- 7) Moći će kupiti namještaj u općini
- 8) U općini nedostaje trgovina odjećom, a to je problem za sve koji nemaju kako otići u grad. Stanovnici će moći kupovati odjeću na području općine.
- 9) Limena glazba može upotpuniti događaje, a mladi se mogu zainteresirati za limenu glazbu, razvijati osjećaj za timski rad. Mladi se druže i upoznaju nove ljude, razvija im se kreativnost i kompetitivnost.

Dvadeseto pitanje ispituje koje će koristi lokalna zajednica imati od proizvoda ili usluga. Na to pitanje odgovorilo je 11 ispitanika. Pet ispitanika navelo je da će mladi ljudi ostati živjeti na općinskom području ili da će se doseliti novi, mladi stanovnici. Ostali odgovori su:

- 1) Pješačka staza je poboljšanje infrastrukture u zajednici.
- 2) Povećat će se zaposlenost u zajednici.
- 3) Povećat će se broj posjetitelja u općini.
- 4) Više novaca će dolaziti u općinski proračun.
- 5) Ljudi će biti zadovoljniji pa će više vremena ulagati u stvaranje bolje zajednice za sve.
- 6) Žene će imati mogućnost više sudjelovati u radu lokalne zajednice zato što će imati organizirano čuvanje djece.

Iduće pitanje ispituje koji oblik pomoći je potreban za razvijanje društveno-poduzetničke ideje. Rezultati su prikazani grafikonom 10.

Grafikon 10. Oblik pomoći potreban za razvijanje ideje

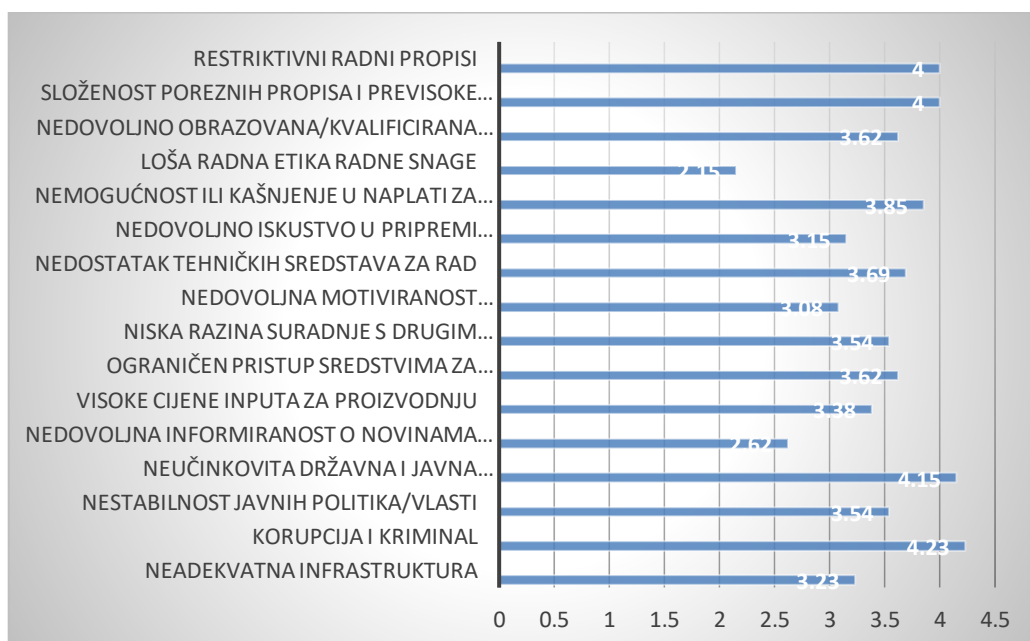

Izvor: izrada autora

Ispitanicima je za razvijanje ideje potrebna financijska pomoć i ulaganje, gotovo trećina ispitanika treba tu pomoć. Nadalje, potrebna im je pomoć u razvijanju ideje te podrška lokalne zajednice, a manji broj ispitanika treba pomoć u oglašavanju i pravni savjet.

U idućem pitanju trebalo je prema važnosti rangirati probleme s kojima se moguće susresti u realizaciji ideje ili pothvata. Ocjena 1 znači da uopće nije važno, a ocjena 5 da je u potpunosti važno. Budući da je pitanje vrlo opsežno i trebalo je rangirati šesnaest tvrdnji, izrađena su dva grafikona kako bi odgovori bili pregledniji. Rezultati su prikazani grafikonom 11.

Grafikon 11. Važnost problema s kojima se moguće susresti

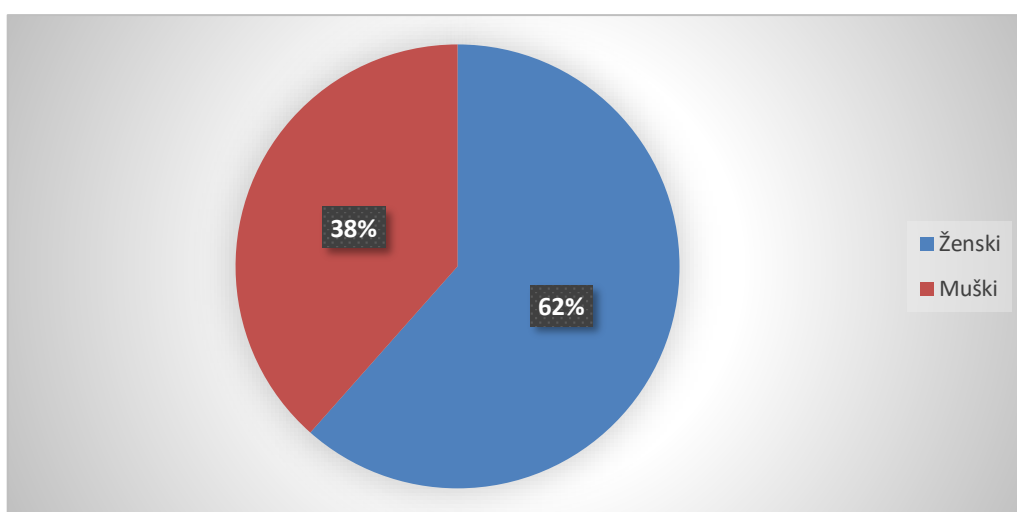
Izvor: izrada autora

Ispitanici su kao najvažnije probleme istaknuli korupciju i kriminal, neučinkovitu državnu i javnu administraciju, restriktivne radne propise te složenost poreznih propisa i previsoke porezne stope. Najmanji problemi su im loša radna etika radne snage te nedovoljna informiranost.

U nastavku ankete, ispitanici su trebali dati osnovne informacije o sebi.

U 22. pitanju vidljivo je da je u istraživanju sudjelovalo 62% žena i 38% muškaraca (grafikon 14). Rezultati su prikazani grafikonom 12.

Grafikon 12. Spol ispitanika

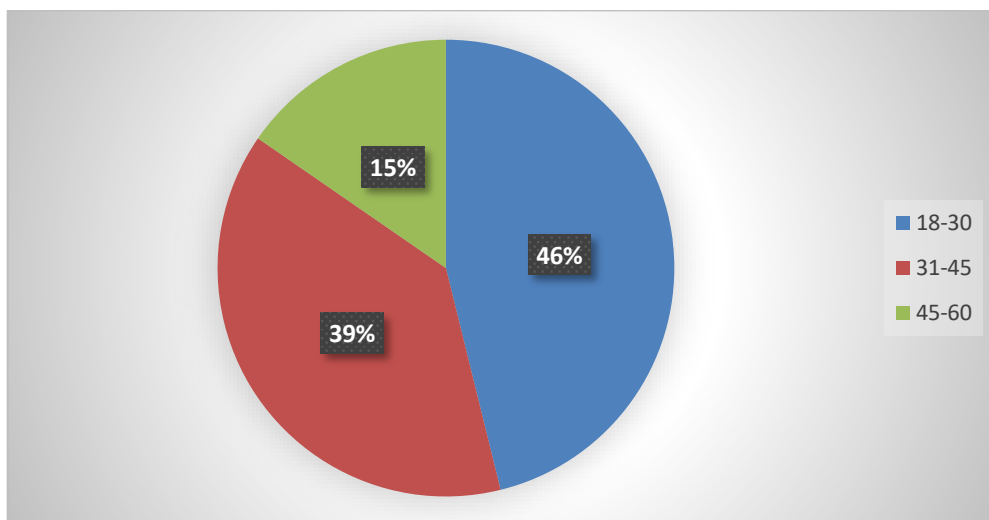

Izvor: izrada autora

U 23. pitanju ispitanici su trebali upisati svoju dob. S obzirom na to da se radilo o pitanju otvorenog tipa, nakon provedenog istraživanja formirane su tri dobne skupine u koje spadaju ispitanici. Prva skupina je od 18 do 30 godina, druga je od 31 do 45 godina i treća je od 45 do 60 godina, s obzirom na to da se svi ispitanici mogu svrstati u te tri skupine. U istraživanju je najviše sudjelovalo mladih osoba do 30 godina starosti. Rezultati su prikazani grafikonom 13.

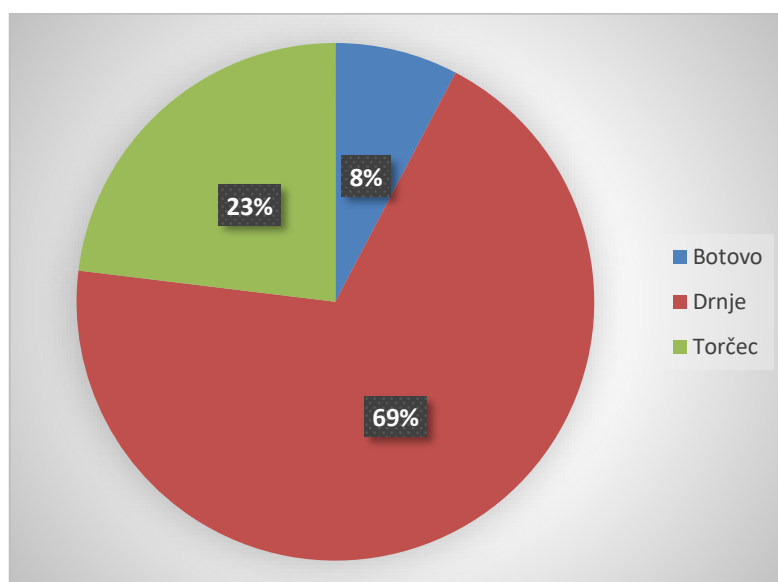
Grafikon 13. Dob ispitanika

Izvor: izrada autora

Iduće pitanje ispitivalo je adresu i mjesto stanovanja ispitanika. Zbog GDPR-a, odnosno novog Zakona o zaštiti osobnih podataka, ispitanicima je naglašeno da napišu isključivo naziv naselja unutar općine iz koje dolaze. Samim time ispitanici su imali tri mogućnosti, mogli su napisati da žive u Botovu, Drnju i Torčecu. Većina ispitanika dolazi iz Drnja (69%). Rezultati su prikazani grafikonom 14.

Grafikon 14. Mjesto stanovanja

Izvor: izrada autora

Ispitanici su trebali odrediti i najviši stupanj završenog obrazovanja, a to su uglavnom osobe sa završenim srednjoškolskim obrazovanjem.

Kod odabira zanimanja, među ispitanicima su bila 3 studenta, 4 poljoprivrednika, 1 automehaničar, 1 radnica u trgovini (prodavačica), 1 viši službenik, 1 učiteljica razredne nastave i 2 zaposlenika u proizvodnom pogonu.

Što se tiče naziva organizacije ili tvrtke, sve ispitane osobe nastupile su kao privatne osobe.

4.2.1. Rasprava o rezultatima anketnog istraživanja

Informacije dobivene anketnim upitnikom pokazuju da stanovnici Drnja svih dobnih skupina i različitih zanimanja smatraju da je razvoj ruralnog područja, odnosno Drnja moguć i poželjan, te da su i sami spremni aktivno sudjelovati u razvoju. Ispitanici uglavnom dosad nisu sudjelovali na projektima ruralnog razvoja. Međutim, iako ne posjeduju znanja koja se traže prilikom programiranja razvoja i konkretnog projekta, ispitanici mogu eventualno pomoći pri odabiru potrebne opreme potrebne za projekt, te istraživati tržište. Osobno su skloni timskom radu i dobro upravljaju vremenom, a također su i ostale vještine koje su potrebne za projektni pristup ocijenili visokim ocjenama. Ostale aktivnosti kao što je izrada marketing plana, izrada web stranice i slično, ispitanici ne mogu ili ne znaju realizirati. Smatraju da, ako se Općina Drnje želi razviti treba najžurnije realizirati sljedeće: potaknuti subvencioniranje poljoprivrednih gospodarstava, poticati obrazovanje i obuku ljudi koji žive na selu, poboljšati ruralnu infrastrukturu koja je u vezi s razvojem poljoprivrede te ojačati promociju i proizvodnju autohtonih proizvoda.

Većina ispitanika imaju zanimljive poduzetničke ideje za razvoj Drnja, ali se uglavnom ne upuštaju u realizaciju ideje. Htjeli bi, primjerice, pokrenuti izgradnju pješačke staze, osnovati OPG za proizvodnju borovnica, otvoriti pekaru, pokrenuti proizvodnju tradicijskih žičanih glazbala, pokrenuti OPG za ekološki uzgoj salate, otvoriti trgovinu mješovitom robom, osnovati udrugu mladih, otvoriti stolarski obrt, otvoriti obrt za čuvanje djece te oformiti limeni orkestar. Smatraju da će Drnje od njihovih poduzetničkih ideja imati višestruku korist, međutim, osim vlastite radne snage, uglavnom nemaju resursa za pokretanje poslovanja, a najviše im manjka financijskih sredstava. Njihova je ideja za sada samo u idejnoj fazi. U razvijanju vlastite ideje potrebna im je financijska pomoć, dodatna pomoć u razvoju ideje, te podrška lokalne zajednice. Također, smatraju da postoje brojni problemi s kojima bi se mogli susresti kod ostvarivanja svoje poduzetničke ideje. Najvećim problemima smatraju restriktivne

radne propise, složenost poreznih propisa i previsoke porezne stope, nedovoljno kvalificiranu radnu snagu, neučinkovitu državnu i javnu administraciju te korupciju i kriminal.

S obzirom na to da su u anketnom upitniku sudjelovali mladi ljudi, važno je istaknuti da je za Općinu Drnje jako važno da se kod mladih generacija razvijaju raznovrsne ideje što može značiti da ti isti mladi ljudi vide svoju budućnost u Općini Drnje, no s druge strane potrebno je raditi na razvoju nužnih vještina kako bi se poduzetničke ideje i inicijative realizirale, a dobra je stvar što ispitanici smatraju da dobro upravljaju vremenom te da su spremni na timski rad. Međutim, ispitanici moraju naučiti raditi projekte i na projektima i vlastite ideje pretvarati u opipljivu materiju.

Za ruralni razvoj Općine Drnje nužno je povezati želje ispitanika ispitanih anketnim upitnikom s mogućnostima koje predlažu ispitanici na koje se odnosi intervju. Naime, Općina Drnje daje pregršt mogućnosti za ruralni razvoj, a naročito za razvoj poduzetništva, no nužno je napraviti analize tržišta da bi se uopće moglo prionuti stvaranju detaljnih planova. Odličan iskorak predstavlja činjenica da se uskoro na općinskom području kreće s provođenjem vrlo vrijednih projekata koji će donijeti infrastrukturu, a tom će se infrastrukturom pomoći razvoj poduzetništva.

Nakon provedenog intervjua, dobivena je informacija da ispitanici žele pomoći stanovnicima općine Drnje: žele im dati bolje uvjete za stanovanje, obrazovanje, zapošljavanje, potporom razvoju ruralnog turizma i razvojem plana za teretni promet. Najvažniji načini potpore su pomoć kod obrazovanja i educiranja stanovništva, izgradnje infrastrukture te zapošljavanje. Informacije dobivene anketnim ispitivanjem stanovnika pokazale su da stanovnici Drnja imaju brojne ideje, ali im je za realizaciju tih ideja potrebna pomoć. Zato bi se ideje stanovnika mogle bez većih teškoća realizirati uz pomoć zainteresiranih donosioca odluka na lokalnoj razini koji su sudjelovali u intervjuiranju.

Da bi se došlo do promjene, potrebno je omogućiti stanovnicima Drnja da ostvare sve svoje kreativne ideje i potaknuti ih na nove poduzetničke pothvate budući da je to jedini korak prema razvoju gospodarstva. Kada se izgradi potrebna komunalna infrastruktura, u Drnju će se moći provoditi projekti za koje stanovnici imaju interesa, u čemu će im pomoći donosioci odluka na lokalnoj razini.

Istraživanjem provedenim i interpretiranim u ovome poglavlju dokazana je prva hipoteza: Stanovnici Općine Drnje vide potencijale ruralnog razvoja u konkretnim poduzetničkim idejama. Stanovnici imaju ideje, aktivni su i žele ih ostvariti, što je temelj

cjelokupnog razvoja Drnja. Mjesto čine ljudi, ljudi su pokretač života, promjena, gospodarstva i cjelokupnog razvoja, a Drnje je bogato kreativnim i aktivnim pojedincima koji će uz adekvatnu pomoć doprinijeti razvoju ruralnog područja.

5. ZAKLJUČAK

Općina Drnje je mala, ali ipak značajna za razvoj Koprivničko-križevačke županije. U njoj se nalaze tri naselja; Drnje, Torčec i Botovo, ali i prekrasno jezero Šoderica, rijeka Drava, lijep biljni i životinjski svijet, te ostale zanimljive kulturno-povijesne atrakcije koje mogu biti i turistički vrlo zanimljive. U Drnju postoje mogućnosti ruralnog razvoja, a jedan od tih potencijala može biti ruralni turizam. Razvoj ruralnog turizma može se temeljiti na potencijalu jezera Šoderica i u području rijeke Drave. Za razvoj ruralnog turizma oko ova dva glavna turistička bisera potrebno je razviti infrastrukturu (kanalizacija) koja je u službi turizma kao što su npr. cikloturističke, pješačke i ostale staze.

Da bi se išlo prema tom cilju, potrebno je oblikovati strateške i razvojne dokumente, te izgraditi potrebnu infrastrukturu, za što se mogu iskoristiti nacionalna i europska financijska sredstva. No, prema mišljenju autora rada, ruralni turizam se, usprkos velikom potencijalu, nedovoljno razvija, djelomice zbog općenito loše infrastrukture, a djelomice zbog nezainteresiranosti stanovništva..

Osim toga, u radu se ističu i ostale brojne prednosti Drnja koje mogu pomoći u razvijanju potencijala drnjanskog kraja: obiteljska poljoprivredna gospodarstva, blizina prometnog koridora s Republikom Mađarskom i odlična prometna povezanost s Koprivnicom.

Drnje ima na raspolaganju pomoć brojnih lokalnih organizacija kao što su Općina, škola, Županija i slično za potrebe obrazovanja lokalnog stanovništva, izgradnje infrastrukture, zapošljavanja i ostalog. Međutim, Drnju nedostaju smjernice cjelokupnog budućeg razvoja. Promjene su moguće, no potrebno je prvenstveno razvijati gospodarstvo i poduzetništvo. Otvaranje radnih mjesta i zadržavanje mladih stanovnika imperativ su opstanka Drnja.

Općina Drnje trebala bi se uključiti u izradu Strategije ruralnog razvoja i privlačenje financijskih sredstava iz različitih financijskih izvora. Predstavnici organizacija iz Drnja pritom mogu uvelike pomoći svojim iskustvom u prijavi na različite projekte, jer su već do sada dobile značajna sredstva koja su uložila u razvoj lokalne zajednice. I u budućnosti se predstavnici organizacija planiraju prijavljivati na projektne natječaje i u okviru svojeg djelokruga rada razvijati Općinu, te surađivati s ostalim dionicima u razvijanju ovog područja, budući da su im potrebna dodatna financijska sredstva.

U ovom radu ispitane su dvije skupine ispitanika – lokalno stanovništvo i donositelji odluka. Lokalno stanovništvo predlaže konkretne poduzetničke ideje koje bi se mogle realizirati u Općini Drnje te su značajan izvor informacija o zadovoljstvu životom u Drnju. Zahvaljujući

lokalnom stanovništvu, mogu se vidjeti želje za promjenama u Drnju. Donositelji odluka ne bave se pojedinačnim idejama, već su usmjereni na cjelokupan razvoj Drnja. Obje perspektive, i uža i šira, značajne su krajnjim donositeljima odluka.

Stanovništvo i donositelji odluka uvelike se slažu da je u Drnju potrebno poticati promjene. Iz odgovora se može zaključiti da Drnje svoj budući razvoj može temeljiti na dva opća cilja Programa ruralnog razvoja. Prvi cilj je razvijeno ruralno gospodarstvo, što je također imperativ kojim se vode svi ispitanici. Drugi cilj je da Drnje postane privlačno mjesto za život i rad.

Prva hipoteza je ovoga rada glasi: Stanovnici Općine Drnje vide potencijale ruralnog razvoja u konkretnim poduzetničkim idejama. Druga hipoteza je: Donositelji odluka za Općinu Drnje vide potencijale ruralnog razvoja s aspekta svojeg zanimanja. Obje su ove hipoteze dokazane putem provedenog anketnog istraživanja i intervjua. Naime, stanovnici Drnja ponudili su konkretne mogućnosti za daljnji razvoj poduzetništva u Drnju u vidu usluga, proizvoda, organiziranja društvenog života i svega onoga što je potrebno da se zadovolje osnovne potrebe stanovnika za življenjem i ostankom u Drnju. Donositelji odluka trebaju prepoznati te inicijative i što više pomoći u njihovom ostvarivanju. Pri tome, donositelji odluka trebaju kreirati širi okvir razvoja koji uključuje podizanje standarda življenja u Drnju. Samo suradnjom stanovnika Općine Drnje i donositelja odluka u organizacijama važnim za ruralni razvoj Drnja, moguće je na kvalitetan način ostvariti sve postojeće potencijale ruralnog razvoja, kako sadašnjih tako i budućih. Ispitanici su ponudili mogućnosti za razvoj Drnja u poduzetničkom smislu, a na jedinicama vlasti je da iskoriste te mogućnosti te izgrade infrastrukturu zahvaljujući kojoj će se općinski novac trošiti namjenski, u skladu s realnim potrebama. Primjerice, donosioci odluka smatraju da je izgradnja infrastrukture jedan od temelja budućeg gospodarskog razvoja, a anketirani stanovnik želi potaknuti izgradnju pješačko-biciklističke staze. Isto tako, donosioci odluka smatraju da je za razvoj Drnja nužno poticati poduzetništvo, a ispitanici mještani imaju konkretne poduzetničke ideje koje bi mogle uspjeti, primjerice stolariju, obrt za čuvanje djece i proizvodnju tradicijskih žičanih glazbala. Ako će donositelji odluka i predstavnici važnih organizacija u Općini Drnje uvažiti postojeće poduzetničke ideje to će značiti realiziranje potencijala ruralnog razvoja Općine Drnje.

6. POPIS LITERATURE

1. Bartoluci, M., Starešinić, Z., Franić, D.M., Bartoluci, F. (2018.), Sredstva EU fondova u funkciji razvoja ruralnog turizma u Hrvatskoj, *Acta Economica Et Turistica*, Vol. 4 No. 1, str. 63-78
2. Čavrak, V. (2003.), Održivi razvoj ruralnih područja, *Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu*, Vol. 1 No. 1, str. 61-67
3. Enogastro vodič Podravine i Prigorja, svibanj 2017. Dostupno na: https://issuu.com/tzkoprivnicko-krizevacka/docs/vodic_podravina_i_prigorje (7. 9. 2020.)
4. Feletar, P. (2016.), Geografski položaj i prometna povezanost jezera Šoderica, *Podravina*, Vol. 15., br. 29, str. 12-23
5. Feletar, D. (2018.), *Procesi dramatične depopulacije gornje hrvatske Podravine*, Izdavačka kuća Meridijani, Koprivnica
6. Gradovi i općine. Dostupno na: <https://kckzz.hr/o-zupaniji/gradovi-i-opcine/> (10. 6. 2020.)
7. Kukoč, M., Mogućnosti financiranja ruralnog turizma kroz programe ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. Dostupno na: <https://mint.gov.hr/UserDocsImages/arhiva/Mogucnosti%20financiranja%20ruralnog%20turizma.pdf> (20. 10. 2020.)
8. Lamza Posavec, V. (2011.) *Kvantitativne metode istraživanja: anketa i analiza sadržaja*, Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb
9. Lukić, A. (2010.), O teorijskim pristupima ruralnom prostoru, *Hrvatski geografski glasnik*, Vol. 72. No. 2., str. 49-73
10. Petrić, H. (2005.), *Koprivnica u 17. stoljeću. Okoliš, demografske, društvene i gospodarske promjene u pograničnom gradu*, Meridijani, Samobor
11. Petrić, H. (2012.), *Sukob sjećanja i simbola, O spomeničkoj baštini i sjećanju na svjetske ratove u koprivničkoj Podravini*, *Podravski zbornik* 38
12. Petrić, H. (2000.), *Općina i župa Drnje*, Nakladna kuća Dr. Feletar, Koprivnica
13. Prostorni plan uređenja Općine Drnje. Dostupno na: <https://drnje.hr/wp-content/uploads/2018/10/Osnovni-PPUO-Drnje-Obrazlozenje-PPUO-Drnje.pdf> (5. 9. 2020.)
14. Rogić, I. (2002.), *Razvojni sudionici hrvatskog sela i njihove strategije*, *Prostor iza*, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, str. 333-361

15. Ružić, P., Demonja, D. (2013.), Prirodna i antropogena osnova turizma Hrvatske, Sociologija i prostor: časopis za istraživanje prostornoga i sociokulturnog razvoja, Vol. 51 No. 1 (195), str. 45-65
16. Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine, NN 55/2013. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_05_55_1119.html (7. 10. 2020.)
17. Sustav lokalne i područne (regionalne) samouprave. Dostupno na: <https://uprava.gov.hr/print.aspx?id=12643&url=print> (12. 10. 2020.)
18. Štambuk, A. (2013.), Lica nigdine, Društveni i prostorni okvir razvitka hrvatskog sela, Centar za urbane i ruralne studije, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb
19. Što je vođenje intervjua? Dostupno na: <http://www.nakladaslap.com/public/docs/knjige/inter%201.pdf> (15. 10. 2020.)
20. Turistička zajednica područja „Središnja Podravina“. Dostupno na: <https://tzp-sredisnja-podravina.hr/wp-content/uploads/2018/12/TZPSP-brosura-kblok-210x210mm-TISAK-compressed.pdf> (8. 9. 2020.)
21. Zlatar, Z. (2018.), Socio-ekonomski okvir razvoja Općine Drnje, Visoko gospodarsko učilište u Križevcima, završni rad
22. Život u Drnju. Dostupno na: <https://drnje.hr/zivot-u-drnju/#zupa> (31. 10. 2020.)

POPIS SLIKA

Slika 1. Općina Drnje.....	7
----------------------------	---

POPIS TABLICA

Tablica 1. Katastarske općine na području Općine Drnje.....	8
Tablica 2. Broj stanovnika Općine Drnje od 1857. do 2011. godine	9
Tablica 3. Površina zemlje po kućanstvu	13

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Upoznatost s temama ruralnog razvoja	39
Grafikon 2. Ocjena aktivnosti potrebnih za ruralni razvoj Drnja	40
Grafikon 3. Jeste li do sada radili na projektima ruralnog razvoja?	41
Grafikon 4. Kako biste mogli doprinijeti razvoju projekta?	42
Grafikon 5. Koje vještine posjedujete?	43
Grafikon 6. Područje djelatnosti društveno-poduzetničke ideje.....	44
Grafikon 7. Faza razvoja društveno-poduzetničke ideje.....	46
Grafikon 8. Resursi za pokretanje vlastite ideje	46
Grafikon 9. Sudionici u ostvarivanju poslovne ideje.....	47
Grafikon 10. Oblik pomoći potreban za razvijanje ideje	50
Grafikon 11. Važnost problema s kojima se moguće susresti.....	50
Grafikon 12. Spol ispitanika.....	51
Grafikon 13. Dob ispitanika	52
Grafikon 14. Mjesto stanovanja.....	52

POPIS PRILOGA

PRILOG 1. UPITNIK O DRUŠTVENO-PODUZETNIČKIM IDEJAMA U DRNJU

Poštovani/ne,

Pred Vama se nalazi kratki upitnik kojim želimo dobiti uvid u Vaše temeljne interese vezane uz ruralni razvoj i društveno-poduzetničku (poslovnu) ideju koju biste htjeli razvijati.

Podatci dobiveni upitnikom koristit će s ciljem unapređenja kvalitete života i razvoja u općini Drnje te za potrebe Specijalističkog diplomskog završnog rada.

Zahvaljujem na suradnji!

- 1. Molim, ocijenite svoju upoznatost sa sljedećim temama: (1-uopće nisam upoznat; 2-donekle sam upoznat; 3–ne znam/nisam siguran; 4–upoznat sam 5- u potpunosti sam upoznat)**

Ruralni razvoj	1	2	3	4	5
Društveno/socijalno poduzetništvo	1	2	3	4	5
Društvene inovacije	1	2	3	4	5
Poduzetništvo	1	2	3	4	5

Prostor za pojašnjenje i komentar: _____

- 2. Molim, ocijenite ocjenom (1-uopće se ne slažem, 2-ne slažem se, 3-donekle se slažem, 4-slažem se, 5 – u potpunosti se slažem) svoje slaganje o tome što je potrebno učiniti za ruralni razvoj na području općine Drnje:**

a) Očuvanje kulturne baštine i običaja

1   2   3   4   5

b) Restauracija i razvoj sela

1   2   3   4   5

c) Subvencioniranje poljoprivrednih gospodarstava

1   2   3   4   5

d) Poticanje ženskog poduzetništva

1   2   3   4   5

e) Poticanje malog i srednjeg poduzetništva

1   2   3   4   5

f) Jačanje organizacija civilnog društva (udruge, društva i sl.)

1   2   3   4   5

g) Poboljšati mjere upravljanja poljoprivrednim zemljištem

1   2   3   4   5

h) Ustanoviti mjere zaštite okoliša u poljoprivredi I šumarstvu

1   2   3   4   5

i) Poticanje ruralnog turizma (vinski, agroturizam itd.)

1   2   3   4   5

j) Poticanje razvoja tradicionalnih seoskih obrta

1   2   3   4   5

k) Poticanje obrazovanja I obučavanja ljudi koji žive na selu

1   2   3   4   5

l) Poboljšavanje ruralne infrastrukture koja je u vezi s razvojem poljoprivrede

1   2   3   4   5

m) Proizvodnja I promocija autohtonih proizvoda

1   2   3   4   5

n) Integracija Roma u društvo

1   2   3   4   5

3. Jeste li do sada imali prilike raditi na projektima ruralnog razvoja?

DA (naziv projekta) _____

NE

4. Na koji način biste Vi osobno mogli doprinijeti razvoju projekata usmjerenih na ruralni razvoj (zaokružite DA ili NE za svaku ponuđenu tvrdnju):

a) pomoć pri razvoju ideje	DA	NE
b) pomoć pri predstavljanju ideje	DA	NE
c) pomoć pri izradi plana komunikacije s ostalim dionicima	DA	NE
d) pomoć pri izradi marketinškog plana ideje i njezine promocije	DA	NE
e) pomoć pri izradi plana financiranja ideje	DA	NE
f) pomoć pri testiranju rješenja	DA	NE
g) pomoć pri istraživanju tržišta	DA	NE
h) pomoć pri istraživanju konkurencije i postojećih rješenja	DA	NE
i) pomoć pri izradi web stranice	DA	NE
j) pomoć pri planiranju potrebnih resursa (uklj. ljudske resurse)	DA	NE
k) pomoć pri odabiru potrebne opreme za project	DA	NE
l) pomoć u izradi kalkulacija za određeni tip proizvodnje	DA	NE
m) nešto drugo: _____		

5. Koje vještine osobno posjedujete, a koje bi mogle poslužiti u razvoju projekata usmjerenih na ruralni razvoj?

a) komunikacijske vještine	DA	NE
b) prezentacijske vještine	DA	NE
c) timski rad	DA	NE
d) brzo donošenje odluka u stresnim situacijama	DA	NE
e) upravljanje vremenom	DA	NE
f) fleksibilnost (prilagodba na nove okolnosti)	DA	NE
g) brzo učenje i zapažanje	DA	NE
h) nešto drugo: _____		

6. Pretpostavljam da ste razmišljali o nekoj društveno-poduzetničkoj ideji ili pothvatu koji bi se mogao realizirati u općini Drnje. Molim upišite (okvirni) naziv društveno-poduzetničke (poslovne) ideje/pothvata:_____

---

7. U koje područje djelatnosti bi svrstali vašu društveno-poduzetničku ideju?

- a) Poljoprivreda
- b) Ruralni razvoj
- c) Turizam
- d) Trgovina
- e) Usluge
- f) Tehnologija
- g) Inovacije
- h) Ostalo:_____

8. Kratko opišite Vašu društveno-poduzetničku (poslovnu) ideju/pothvat:

---

9. U kojoj fazi razvoja se trenutno nalazi Vaša društveno-poduzetnička ideja/pothvat?

- a) Za sad je još uvijek samo ideja
- b) Započeo sam s realizacijom ideje no još uvijek nisam na tržištu
- c) Već sam na tržištu i želim poboljšati moju ideju

10. Što za pokretanje vlastite ideje/poduhvata trenutno posjedujete?

- a) vlastitu radnu snagu
- b) vlastita financijska sredstva
- c) vlastito zemljište
- d) vlastite strojeve i opremu
- e) ništa od navedenog

11. Tko sudjeluje u pokretanju društveno-poduzetničke ideje/ pothvata ?

- a) Samo ja (idi na pitanje 19)
- b) Ja i moj tim kojeg želim uključiti (idi na sljedeće pitanje)

12. Molim, navedite broj osoba u željenom timu:_____

13. Koje su funkcije ili zanimanja tih osoba u timu?

Osoba 1 _____

Osoba 2 _____

Osoba 3 _____

Osoba 4 _____

14. Koju vrstu usluga/proizvoda biste htjeli razvijati u svojem projektu/pothvatu?

- a) Usluga: _____
- b) Proizvod: _____
- c) Oboje: _____

15. Tko bi mogao kupovati vaš proizvod/uslugu? Molim, opišite korisnike/kupce vašeg proizvoda/usluge:_____

_____

_____

16. Koji problem/potrebu korisnika/kupca rješavate vašim proizvodom/uslugom? Molim, opišite:_____

17. Navedite kako korisnici/kupci trenutno rješavaju zadovoljavanje opisanog problema/potrebe?

- a) Nikako, jer nema traženog proizvoda/usluge u blizini
- b) Traženi proizvod/usluga nalazi se udaljen od mog mjesta stanovanja 30 km
- c) Ostalo: _____

18. Koja je/će biti Vaša konkretna konkurentna prednost za Vaše korisnike/kupce?

---

19. Kakve će koristi Vaša lokalna zajednica imati od vašeg proizvoda/usluge?

---

20. Koji oblik pomoći trebate u razvijanju Vaše društveno-poduzetničke ideje? Molimo, zaokružite sve što se odnosi na Vas:

- a) Pomoć u razvijanju ideje
- b) Pomoć u oglašavanju
- c) Pravni savjet
- d) Financijsku pomoć i ulaganje
- e) Podršku lokalne zajednice
- f) Ostalo:

---

21. U sljedećem popisu ocijenite po važnosti probleme s kojima bi se mogli susresti u Vašem budućem poslovanju prilikom realizacije Vaše ideje/poduhvata. Značenje ocjena: (1-uopće nije važno, 2-nije važno, 3-donekle je važno, 4-važno je, 5 – u potpunosti je važno)

- a) Ograničen pristup sredstvima za financiranje
1   2   3   4   5
- b) Visoke cijene inputa za proizvodnju
1   2   3   4   5
- c) Nedovoljna informiranost o novinama vezanim uz poslovanje u svim sferama
1   2   3   4   5
- d) Neučinkovita državna i javna administracija
1   2   3   4   5
- e) Nestabilnost javnih politika/vlasti
1   2   3   4   5
- f) Korupcija i kriminal
1   2   3   4   5
- g) Neadekvatna infrastruktura (npr. prometnice, opskrba energentima)
1   2   3   4   5
- h) Restriktivni radni propisi
1   2   3   4   5
- i) Složenost poreznih propisa i previsoke porezne stope
1   2   3   4   5
- j) Nedovoljno obrazovana/kvalificirana radna snaga
1   2   3   4   5
- k) Loša radna etika radne snage
1   2   3   4   5
- l) Nemogućnost ili kašnjenje u naplati za izdane robe/usluge
1   2   3   4   5
- m) Nedovoljno iskustvo u pripremi projekata i strateških dokumenata
1   2   3   4   5

PRILOG 2. PITANJA IZ INTERVJUA

Glavna obilježja organizacija s potencijalnim utjecajem na razvoj Općine Drnje

1. Predstavite svoju organizaciju, odjel, službu, udrugu... u nekoliko rečenica (svrha i cilj osnivanja, glavna djelatnost i aktivnosti od 1990. godine do danas).
2. Kako biste opisali značaj Općine Drnje za Koprivničko-križevačku županiju?

Potencijali razvoja Općine Drnje s naglaskom na mogućnost razvoja ruralnog turizma

1. Smatrate li da Općina Drnje ima potencijal za razvoj ruralnog turizma?
2. Možete li navesti neke turističke zanimljivosti u Općini Drnje?
3. Ima li potrebe razvijati turizam u Općini Drnje?
4. Što smatrate najvećom prednosti Općine Drnje što se tiče potencijalnog razvoja ruralnog turizma?
5. Što smatrate, koji problemi sprečavaju razvoj ruralnog turizma u Općini Drnje?

Uloga organizacije u ruralnom razvoju Općine Drnje

1. Kako bi Vaša organizacija mogla pomoći razvoju Općine Drnje?
2. Koje ste mjere pomoći Općini Drnje dosad realizirali?
3. Kako želite pomoći stanovnicima Općine Drnje?
4. Što nedostaje Općini Drnje?
5. Smatrate li da se stanje u Općini Drnje treba mijenjati? Ako da, kako biste Vi promijenili stanje u Općini Drnje?

Očekivanja

1. Kakva su Vaša očekivanja od Općine Drnje što se tiče pomoći u poslovanju?
2. Kakva su Vaša očekivanja od Koprivničko-križevačke županije što se tiče pomoći u poslovanju?
3. Što smatrate najvećim prednostima odnosno nedostatcima, tj. što Vam otežava/olakšava poslovanje?

Prijava organizacija na projekte ruralnog razvoja

1. Jeste li se dosad prijavljivali na projekte (lokalne, regionalne, nacionalne, EU)?
2. Jeste li dosad dobili sredstva za projekt?
3. Opišite za što ste dobili i kako ste utrošili dobivena sredstva.
4. Planirate li se u budućnosti javljati na projekte? Ako da, zašto? Ako ne, zašto?
5. Što smatrate najvećim nedostatkom Vaše organizacije kod prijave na projekt?
6. Što smatrate, zašto se mali broj organizacija/poduzetnika odlučuje prijavljivati projekte?

Sažetak

Potencijali ruralnog razvoja Općine Drnje

Koprivnička Općina Drnje sastoji se od tri naselja; Botova, Drnja i Torčeca i predstavlja primjer područja na kojem se mogu iskoristiti brojne mogućnosti i potaknuti ruralni razvoj. Neki od potencijala na kojima se može temeljiti budući razvoj Općine su blizina granice s Republikom Mađarskom, rijeka Drava i jezero Šoderica te poljoprivreda i ostale gospodarske grane. Cilj rada je istražiti mogućnosti razvoja Drnja putem intervjua i ankete kako bi se potaknuo razvoj i pokrenule nove ideje i oblici poslovanja te zaustavili negativni socio-demografski procesi.

U radu su potvrđene dvije hipoteze. Prva hipoteza je: Stanovnici Općine Drnje vide potencijale ruralnog razvoja u konkretnim poduzetničkim idejama, a druga je: Donositelji odluka za Općinu Drnje vide potencijale ruralnog razvoja s aspekta svojeg zanimanja.

Ključne riječi: Općina Drnje, ruralni razvoj, intervjua, anketa

Summary

Potentials of rural development of Drnje District

Koprivnica district Drnje consists of three communities: Botovo, Drnje and Torčec, and it is an example of an area where one can exploit a lot of possibilities and encourage rural development. Some of the potentials on which one can base future development of this district are the proximity of the border with the Republic of Hungary, river Drava and lake Šoderica, plus agriculture and other industrial branches. This paper aims to examine the possibilities of the development of Drnje, via interviews and a poll, in order to encourage development, start new ideas and forms of business and stop the negative socio-demographic processes. The paper proves two hypotheses. The first hypothesis is that the residents of Drnje district see the potential of rural development in specific business ideas. The other hypothesis is that the bearers of decisions for Drnje district view potentials of rural development from the aspect of their profession.

Keywords: Drnje district, rural development, intervju, survey